

KAJ JE POTREBNO IN KAJ NE?

Svet za plan in finance soglasno sprejel osnutek resolucije — Posebna delegacija je opozorila na kritično stanje v šolstvu — Rešitev proračunske situacije ni v tarnanju in iskanju »krivca«, ampak v medobčinskem sodelovanju — Marsičemu se bo treba odreči, zato ne razpravljajmo toliko o tem, kaj je potrebno, ampak raje o tem, kaj ni potrebno!

Svet za plan in finance OLO je pretekli teden kot zadnji organ razpravljal o osnutku resolucije gospodarskega razvoja za leto 1962. Prav gotovo nismo doslej še o nobenem gospodarskem načrtu govorili tako resno kot o letošnjem. Seji sveta je dal poseben pečat obisk delegacije okrajnih svetov za šolstvo in kulturo, ki je opozorila na resno stanje v šolstvu. Po večurni razpravi so člani sveta osvojili brez bistvenih pripomb osnutek resolucije, o kateri bodo v soboto na seji OLO sklepali odborniki.

Predsednik sveta tov. Tone Pirc je v uvodu opozoril, da ostali sveti k osnutku resolucije niso imeli bistvenih pripomb in zaprosil je omenjeno delegacijo, naj pove svoja stališča.

V ŠOLSTVU BIJE PLAT ZVONA

Delegacija je ugotovila, da posveča resolucija šolstvu, upošteva izjemno težak položaj, v katerem se je znašlo, premalo prostora. Občinski šolski sklad so komajda sposobni kriti osebne dohodke prosvetarjev z letošnjim 15-odstotnim povišanjem. 96 učiteljev je že vložilo odpovedi, ob novih razpisih aprila pa je pričakovati še 100 odpovedi, ker so v sedanjih okrajih povečali osebne dohodke prosvetnih delavcev za povprečno 30 odstotkov, ker so šole tam boljše urejene in nudijo drugod tudi sicer učiteljem boljše pogoje. Doslej nam je manjkalo 184 učnih moči, v novem šolskem letu pa se moremo nadejati, da nam jih bo

skupaj z odpovedmi manj, kolo blizu 400. To pomeni, da bi morali zapreti 40 odstopov šol. Precej nerešeno je še vedno vprašanje materialnih izdatkov šol, o sredstvih za nakup opreme in učil ter o prispevku za amortizacijo pa sploh ne kaže razmišljati. Nujna popravila šolskih poslopij in hitra rast industrijskih naselij terjata novih investicij v šolstvo. Kljub temu vse kaže, da bodo doživeli neuspešni napori sveta za prosveto, ki se je trudil ta problem rešiti v 10 letih z ustanovitvijo medobčinskega sklada za investiranje v šolstvo. S 150 milijoni, ki bi se zbrali v skladu vsako leto iz komun in okraja in s posojili, bi to lahko rešili. OLO je v zadnjem času že dvakrat o šolstvu zelo resno razpravljal in sprejel tehtna priporočila, ki so žal naletela na gluha ušesa. Svet za prosveto in kulturo priporočata: naj vse komune uresničijo priporočila, sprejeta na zadnji seji OLO; naj prevzamejo obveznost investiranja v šolstvo namesto skladov za šolstvo invest-

cijski skladi komun in okraja; naj svet za plan in finance, če je mogoče, znižata negospodarske investicije na ostalih področjih in jih preusmeri v šolstvo; in končno: naj svet za plan in finance zagotovi plačilo OLO s področja šolstva in kulture, ki so doslej le deloma zagotovljene (plačilo prevozov za pomoč CARE, gradnja okrevališča v Fazanu, simpozij Forma viva, spomeniško varstvo in tako dalje).

**RESITEV
JE V SODELOVANJU**
Plenum OO SZDL pa tudi drugi organi so dali k osnutku vrsto tehtnih pripomb. Resolucija o gospodarskem razvoju pa ni več družbeni plan, ki je podrobno obdelal vsako področje. Resolucija je politični poziv in mobilizacijski dokument, ki v grobih obrisih usmerja razvoj. Svet je zato sklenil, naj da resolucija nekoliko več po-

PRED PRVIMI OBČINSKIMI TEDNI TISKA

Brez obveščanja ni samoupravljanja

Se ena izmed pobud, rojenih na decembrski konferenci Socialistične zveze delovnega ljudstva našega okraja, doživlja te dni zunanjo manifestacijo, ki pa nikakor nima slavnostnega značaja: narobe, polna je delovne vneme in praktičnih načrtov. Komisije za tisk občinskih odborov SZDL so pripravile svoje prve tedne tiska z name-

nom, da bi dali tudi v našem okraju posledično več poudarka časopisnemu, radijskemu, televizijskemu, filmskemu in knjižnemu obveščanju. Kar največ občanov naj bi ob najrazličnejših prireditvah, razstavah, obiskih in drugih oblikah propagande v TEDNU TISKA dojele pomen vloge tiska in drugih sredstev obveščanja pri razvijanju našega družbenega življenja in krepitvi demokratičnega upravljanja.

Ze lep čas poudarjamo: občanom je treba omogočiti, da bodo resnično sami odločali o vseh najvažnejših vprašanjih svojega življenja. Govorimo in pišemo: komuna je osnovna celica družbenega organizma, v kateri rešujemo vse probleme našega samoupravljanja. Občan naj v njej z vso odgovornostjo in prizadetostjo sprejema sklepe, ki bodo odločali o njegovi življenjski ravni. Pogoji za tako hitro, razumljivo, kvalitetno informacijo. Brez obveščanja ni samoupravljanja; brez do-

brega sistema informiranja ne moremo doseči ustvarjalnega sodelovanja.

Gre skratka za oblikovanje družbene zavesti slehernega občana. V času, ko uresničujemo pomembne naloge za nadaljnji razvoj FLRJ, mora biti prav tisk ... vse bolj in bolj netilec boja za najnaprednejša stališča o vseh upravnih, ki zadevajo socialistično graditev, pa tudi posrednik, da ta najnaprednejša stališča postanejo prepričanje in lastnina vseh delovnih ljudi (Janez Vipotnik). Tisk in druga sredstva javnega obveščanja imajo pri oblikovanju družbene zavesti eno prvih mest. Predvsem morajo pomagati delovnemu človeku, da bo spričo vedno večje in spodbudnejše materialne osnove in nove delitve dohodka sposobni uresničevati svoje družbene dolžnosti. In ko ga priteguje razvoj in najrazličnejše organe razvejanega sistema upravljanja, se takoj na začetku srečuje s prvim pogojem za to delo: z informacijo. Vsestranska, dobra obveščenost o dogodkih, pojavih in problemih na vseh področjih javnega življenja postaja ključ, s katerim si odpiramo vrata k rešitvam nalog, ki jih tako hitro in vedno znova postavljajo pred nas neugnani tok kipečega življenja.

Razstave dnevnega, tedenskega in ostalega političnega kot drugega periodičnega tiska bodo v naslednjih dneh in tednih privabile v številnih krajih na tisoče obiskovalcev. Občani se bodo seznanili z revialnim in poljudnoznansvenim tiskom, ogledali si

bodo primerke strokovnega in tovarniškega tiska, videli bodo razvoj lokalnih glasil SZDL, mladinskega in drugega tiska. V nekaterih občinah so se odločili tudi za razstave slovenske knjige; knjižnice in knjižarne bodo razstavljale nove in starejše izdaje naših pisateljev in pesnikov. Novinarji Dela, Ljubljanskega dnevnika, TT, Mladine in Dolenjskega lista bodo predavali o tisku, o nastanku časnika, o deležu tiska v sodobnih sredstvih obveščanja in pod. Podružnica Novinarskega društva Slovenije v Novem mestu bo priredila pet urnih časopisov. V občinskih središčih bo več literarnih večerov, v posameznih krajih pa bodo pesniki in pisatelji še posebej obiskali mladino v šolah. Solariji in dijaki se bodo seznanili z vlogo in nalogami tiska; o tem bodo pisali naloge, izmed katerih bodo najboljše nagrajene in objavljene. Okrajna komisija za tisk bo z občinskimi komisijami in s sodelovanjem vseh pošt v okraju izpeljala anketo o stanju tiska in drugih sredstev informacij v okraju.

Te in še druge naloge naj bi razširile zanimanje prebivalcev za sodobna sredstva obveščanja. Požreli bo treba interes neposrednih proizvajalcev za tovarniški tisk, ki preživlja v okraju resno krizo. Pomagati bo treba organizacijam SZDL, ki začenjajo izdajati svoja prva glasila. Različne akcije bodo podrejene osnovnemu namenu prvih tednov tiska v naših občinah: bolj kot doslej se moramo posluževati že obstoječih sredstev obveščanja — dnevnega in lokalnega tiska, radia, televizije, filma in knjige —, razviti pa moramo tudi nove oblike za obveščanje. Popularizirati moramo naš socialistični dnevni, tedenski in občinski tisk, tako osrednji kot lokalni. Še bolj kot doslej moramo širiti tiskano besedo, ki nam učinkovito pomaga uresničevati naloge, ki jih pred nas postavlja današnja družba.

Ob teh nalogah lahko organizatorjem prvih TEDNOV TISKA v našem okraju želimo samo kar največ uspehov in plodnih izkušenj za bodoče delo na tem področju!

TONE GOSNIK

Predlog okrajnega proračuna

Za sobotno sejo obeh zborov OLO je pripravljen tudi predlog odloka o proračunu okraja Novo mesto, po katerem naj bi znašali letos skupni dohodki okrajnega proračuna 895.980.000, od česar odpade na proračunsko rezervo 59.595.000 din. Izdatki okrajnega proračuna naj bi znašali 836.385.000 din in bi bili vsklajeni z letošnjimi dohodki. — O značilnosti letošnjih proračunov OLO in občin bomo več poročali po seji obeh zborov OLO.

Občni zbor Društva kmetijskih inženirjev in tehnikov

V soboto, 17. marca, so se kmetijski strokovnjaki našega okraja zbrali na občnem zboru svoje strokovne organizacije — Društva kmetijskih inženirjev in tehnikov. V dopolnilnem delu zbora so razpravljali o perspektivnem razvoju kmetijstva in o predvidenih investicijah, v popoldanskem delu pa je bilo prebrano organizacijsko poročilo in izvoljeno novo vodstvo. V tehnični razpravi, ki se je odvijala tako dopoldne kot tudi popol-

dne, so poudarili velik pomen pridobivanja novih zemljišč za družbeno kmetijsko proizvodnjo in opozorili na razne težave, na katere je treba pri tem računati, se pogovorili o nalogah v zvezi z dokaj močno investicijsko politiko v kmetijstvu in opozorili na potrebo rajonizacije površin. Mnogo pobud, mišljenj in kritik je bilo izrečenih tudi o pogodbeni proizvodnji. Podrobneje bomo poročali o zboru v prihodnji številki.

Pozdrav pomladi? Ne, dasiravno smo se včeraj z njo »uradno« že srečali, čeprav še vedno v zimskih oblačilih... Idiličen potoček, ki šumlja čez mahom obrasle skale in sili v dolino? No, zdajle bi mu morda še lahko rekli potoček; ko pa se po dežju razliva, je neurejen hudournik pod Gorjanci, ki odnaša s sabo zemljo in preplavlja travnike in polja. O vodah, ki pomenijo blagostanje, hkrati pa so strah in trepet ljudi, ki živijo v nizinah, preberite danes kaj več na 4. strani našega lista. Spoznali boste delo VODNE SKUPNOSTI DOLENJSKE, njene načrte in probleme

VREME

OD 22. MARCA DO 1. APRILA

Kratkotrajne snežne padavine pričakujemo okoli 22. marca, med 26. in 29. marcem pa večje padavine (sprva sneg, pozneje dež). Po prehodnem izboljšanju konec marca zopet padavine v začetku aprila. Dr. V. M.

PRENIZKO PLANIRANA AKUMULACIJA TRGOVINE

Upravni odbor Okrajne trgovinske zbornice Novo mesto je na seji 15. marca razpravljala med drugim tudi o planu trgovine za leto 1962. Ugotovil je, da podjetja niso dovolj upoštevala potrebe po obratnih in osnovnih sredstvih in da akumulacija trgovine za leto 1962 ni planirana v skladu s potrebami in nalogami trgovine. V okraju bi morali v tem letu pridobiti najmanj 2.500 kv. metrov novih prodajnih prostorov, zgraditi 2.000 kv. metrov skladišče, nabaviti potrebna prevozna sredstva, modernizirati zastarele lokale in povečati obratna sredstva. V ta namen bi potrebovali preko 400 milijonov dinarjev. Po sedaj predvideni akumulaciji pri delitvi čistega dohodka (74 odstotkov na osebne dohodke in 26 odstotkov na sklade) bi trgovina ustvarila le 130 milijonov dinarjev ali eno tretjino potrebnih sredstev. Ne zgolj razmerje čistega dohodka, marveč izkoriščenje vseh možnosti za ustvarjanje dohodka in višina potrebnih sredstev za razširjeno reprodukcijo bi moralo biti tudi v trgovini merilo za usvarjanje lastnih sredstev. Trgovina je še vedno manj akumulativna kot druge panoge gospodarstva, od katerih namenijo nekateri celo več kot 50 odstotkov čistega dohodka na sklade podjetja (Celuloza Videm-Krško 56 odstotkov za sklade in le 44 odstotkov za osebne dohodke itd.).

Tudi skupno planirani blagovni promet v okraju, zlasti pa v nekaterih občinah, je pod realnimi možnostmi, ki jih bo omogočil razvoj gospodarstva in kupne moči. Trgovska podjetja so planirala porast prometa za 12,5 odstotka (od tega pri prometu na debelo za 2 odstotka, pri prometu na drobno 17,4 odstotka), KZ za 8 odstotkov in prodajalne obrtnih podjetij za 11,2 odstotka v primerjavi z letom 1961. KZ utemeljuje relativno zaostajanje prometa z reprodukcijskim materialom

za kmetijstvo zaradi vedno večje udeležbe socialističnega sektorja v proizvodnji, ki se oskrbuje brez posredovanja trgovine na drobno. Tudi relativno zaostajanje prometa na debelo je posledica ekonomske organizacijskih premikov v blagovnem prometu. Ne glede na take in podobne vzroke smemo pričakovati, da porast blagovnega prometa v letu 1962 ne bo nižji, kot je bil 1961.

Kljub nekaterim pomanjkljivostim pri sestavljanju predloga okrajnega programa za leto 1962 pa smo dosegli vseeno znaten napredek. Obravnavanje o bodočem razvoju blagovnega prometa neposredno v komunah, kjer so poleg zbornice, planskih organov okraja in občin sodelovali tudi gospodarske organizacije — neposredni izvrševalci plana, je jamstvo, da so predvidene zasnove vključene v okrajnem merilu bolj kot kdajkoli prej. Z občinskimi plani pa jih bo mogoče še bolj vskladiti s predvideno resolucijo o gospodarskem razvoju okraja v letu 1962.

Člani upravnega odbora so izrekli svoje nezadovoljstvo zaradi tendenčne notice o planiranju blagovnega prometa, ki je bila objavljena v predzadnji številki »Dolenjskega lista«. Zato povemo, da je tudi v trgovini osebni dohodek odvisen od storilnosti in ustvarjenega dohodka in ne le od prometa, kot je navedeno v citiranem članku.

Zaradi nepredvidoma uveljavljenih obveznosti zbornice do finansiranja šolanja vajencev in zaradi višjega prispevka RTZ je UO sklenil, da bo v aprilu izredni občni zbor zbornice, na katerem bodo obravnavali tudi ostale probleme v blagovnem prometu. Upravni odbor pa je razpravljal tudi o potrebi izgradnje stanovanj za predavatelje v Solškem centru v Brežicah, o gradnji upravnih prostorov zbornice in o drugih pomembnih zadevah.

Zdravko Petan

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Ko je reporter francoskega radia v nedeljo zvečer po podpisu sporazuma o premirju v Alžiriji vprašal neko francosko gospodinjico za mnenje o pomenu tega dogodka, je ta odgovorila: »To je bila nepotrebna vojna.«

O tem, katera vojna je bila sploh potrebna, bi bilo mogoče govoriti na dolgo in široko. Morda bi bilo primerneje navesti besede, ki jih je že pred nekaj časa izrekel ameriški novinar v svojem poročilu: »To je vse-skozi vojna zamujenih priložnosti. Ne di bi zmanjševali pomen sporazuma v Evianu, je treba poudariti, da so Francozi prihajali vedno prepozno s svojimi »koncesijami«. Pred to vojno, ki je trajala skoraj sedem let in pol, so Alžirci zahtevali samo to, da bi bili v resnici in ne samo na papirju francoski državljani — z vsemi pravicami, ki jih imajo francoski državljani. Vendar ni bila nobena skrivnost, da so bili alžirski muslimani arabske narodnosti (če naj jih imenujemo tako v pomanjkanju boljše definicije) državljani drugega razreda. Ta vojna je vse to spremenila. Njena najpomembnejša posledica je ta, da se je v njej rodila alžirska nacija in zavest o alžirski narodnosti, zavest, da ima alžirski narod pravico do neodvisnosti in do lastne usode.

Podpis sporazuma o premirju v Alžiriji je vzbudil po vsem svetu zadovoljne in ugodne komentarje. Francozi so jih že v nedeljo zvečer vneto nabirali in obveščali o njih svojo javnost. Toda veselje je pomešano s strahom. Kako se bodo odvijali dogodki v Alžiriji zdaj, ko je desničarska fašistična in teroristična organizacija

OAS napovedala alžirski narodnoosvobodilni vojski »vojno do popolnega uničenja«, ko je tudi uradno razglasila predsednika de Gaulleja za izdajalca in zaupala nekdanjemu generalu Salanu »vodstvo operacij«?

Ze dogodki v prvih osemindesetih urah v Alžiriji so potrdili upravičenost strahu. OAS še naprej pobija vse, kar misli, da ji nasprotuje, brez razlike. Po glavnih alžirskih mestih je prišlo do prvih hudih neredov, obstaja nevarnost spopadov med muslimanskim in evropskim prebivalstvom, ravnanje francoske armade pa utegne biti pristransko. Vsaj takšno je bilo doslej.

Ne smemo pozabiti, da ima OAS zelo mnogo zaveznikov, ovaduhov in

več in nič manj — tudi vizume, ki jih izdaja OAS! Značilno je, da je policija posredovala šele na pritožbo nekakega tujega novinarja, kakor da bi bilo prej ravnanje te skupine tako velika skrivnost, da policija ni mogla zvedeti zanj.

Taki in podobni primeri vzbujajo vtis, da s podpisom sporazuma o premirju Alžirija še ni dosegla miru. Proces prenosa oblasti bo v hudi nevarnosti, čeprav so se o tem procesu do potankosti »zmenili« v Evianu, če zakonita francoska oblastva v Alžiriji in Franciji, predvsem pa armada, ne bodo iskreno sodelovali z zastopniki alžirskega narodnoosvobodilnega gibanja pri reševanju vseh vprašanj.

Mir v Alžiriji

sodelavcev v vojski, policiji in civilni upravi, kolikor je v Alžiriji še mogoče govoriti o civilni upravi. Tisti evropski prebivalci, ki se niso strinjali s početjem OAS, so bodisi ustrašeni ali mrtvi. Dosti primerov priča o vplivu OAS in o tem, kam vse segajo niti te zločinske organizacije. Naj zadržuje samo eden, ki je prišel na dan po podpisu sporazuma v Evianu.

Policija je aretirala skupino uslužbencev francoske letalske družbe »Air France«, ki niso hoteli prodajati potnikom — namenjenih iz Alžirije — vozniških listov, čeprav so imeli popolnoma v redu potne liste z vizumi. Ti ljudje so poleg tega zahtevali — nič

Prezgodaj je še ocenjevati stališče francoskih oblastev. Samo razvoj bo pokazal, koliko se Francija iskreno trudi ustvariti mir v Alžiriji, ki so ga pozdravili z olajšanjem tako Alžirci kot Francozi. Ni dvoma, da bo OAS storila vse, kar je v njeni moči, da bi preprečila prenos oblasti in povzročila kaos, v katerem bi bilo mogoče nadaljevati vojno. Toda kljub njene mu divjanju nihče ne verjame, da ji bo to končno uspelo. Neki novinar je v svojem poročilu iz Eviana po podpisu sporazuma dejal, da je moment miru tako močan, da bo pometel z vsemi oasovskimi nakanami. Upajmo, da bo tako.

KAJ JE POTREBNO IN KAJ NE?

(Nadaljevanje s 1. strani)

udarka razvoju družbenih služb in šolstva, s problemi, ki jih je sporočila delegacija, pa naj odbornike podrobneje seznanijo poročilo, ki bo prebrano na seji OLO ob sprejemanju resolucije. Težave v družbenih službah in v šolstvu bomo laže odpravljali samo z večjo materialno osnovo. To bomo zagotovili le z utrjevanjem gospodarskega sistema, s povečevanjem izvoza, z zagotovitvijo reprodukcijskega materiala za proizvodnjo in s povečevanjem osnovnih sredstev, torej z nalogami, ki jih zastavlja resolucija.

Proračunska situacija je letos vsekakor kritična,

vendar še vedno opuščamo ukrepe, s katerimi bi jo lahko ublažili. Zelo dolgo smo v komunah odlašali z odloki o fakultativnih da-

Danes seja izvršnega odbora okrajnega odbora SZDL

Danes zjutraj ob 8. uri se je začela v mali sejni sobi seja izvršnega odbora okrajnega odbora SZDL. Člani odbora razpravljajo o zaključkih zadnje seje okrajnega odbora, ki je dala vrsto predlogov glede dela z mladino. Na dnevnem redu je tudi razprava o razširjenem kmetičem zavarovanju in o decentralizaciji kluba dolenjskih študentov.

javah in na ta račun izgubili denarni priliv enega četrteletja. S proračuni še vedno vzdržujemo marsikaj, kar ne spada vanje, ker prerači govorimo o tem, »kaj je potrebno«, premalo pa razmišljamo o tem, kaj ni potrebno in kaj bo zaradi pomanjkanja sredstev treba opustiti. Naše komunice so gospodarsko prešibke za samostojno odpravljanje težav v novem sistemu, kljub temu pa so zanamarije domala vse oblike sodelovanja in se zapre vase. Medobčinski sklad za investiranje v šolstvo je preizkusni kamen takšnega sodelovanja; za kaj torej ga nekatere komunice podirajo? Koliko dohodkov smo doslej že

zagotovili šolstvu izven proračunskih sredstev? Zakaj kažemo kot »krivice« le okraj in republiko?

Precej podobno je stanje v bančni politiki. Mar niso 3 komunalne banke draga demokracija, če nam je lažje ostalo v njih gospodarsko neizrabljenih več sto milijonov likvidnih sredstev, ki bi jih lahko z gospodarsko presojo prelivali iz komunice v komunice in reševali težave, ki so nam sicer povpročile precej silnih las?

Svet je na koncu ugotovil, da bomo težave v šolstvu odpravili le s tesnejšim sodelovanjem komun, zato naj komunice zagotovijo svojo udeležbo v medobčinskem skladu za investiranje v šolstvo (del 10-odstotnega proračunskega prispevka pred delitvijo da skupaj s prispevkom okraja vsoto 155 milijonov!). Negospodarskih investicij, ki bi bistveno izboljšale stanje v šolstvu, če bi jih omejili, ni. Glede zagotovitve pogodbenih plačil pa je bil svet mnenja, da jih bo moč preko leta poravnati na razne načine (z najetjem posojil, s premostitvenimi krediti ipd.) Člani sveta so končno soglasno potrdili osnutek resolucije o gospodarskem razvoju za leto 1962.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

Zvezna ljudska skupščina je pred nekaj dnevi sprejela vrsto sprememb v stanovanjskih zakonih. Spremembe sicer ne menjaajo osnovnih načel stanovanjske politike, vseeno pa so pomembne, ker odstranjujejo še zadnje ostanke administrativnega vpliva na tem torišču. Stanovanjska politika bo zdaj še bolj zadeva komunice in hišnih svetov oziroma stanovalcev. S temi spremembami so hišni sveti in komunice dobili pravico, da prilagajajo stanarino stvarnim stroškom in potrebam. To praktično pomeni, da bodo stanovalci imeli tako hišo, kolikor bodo zanj prispevali in skrbeli.

Z novimi zakonskimi določili so dobili hišni sveti pravico, da sami odločajo o tistem delu stanarine, ki gre za vzdrževanje hiše, občina pa lahko odloča o obeh — o amortizaciji in o delu stanarine za vzdrževanje. Če bodo stanovalci slabo skrbeli za svojo hišo in bodo zato potrebovali večja sredstva za vzdrževanje, bodo pač morali povečati stanarino. Tudi v stanovanjskih vprašanjih mora priti ekonomski račun do polne veljave. Predvsem pa je treba vedeti, da je moč uspešno reševati pereče stanovanjske probleme — graditi nove stanovanjske hiše — le z večjim prilivom sredstev, med drugim tudi iz stanarine, in z omejevanjem administrativnih postopkov. To pa je bistvo sprememb v stanovanjskih zakonih.

Pred dnevi je bila pod predsedstvom tovariša Tita razširjena seja Izvršnega komiteja CK ZKJ Jugoslavije. Na seji so vsestransko obravnavali pereča politična in gospodarska vprašanja.

Republiški Izvršni svet je na svoji zadnji seji obravnaval tudi poročilo o svojem delu v letu 1961, ki ga bo predložil Ljudski skupščini. V prvem delu opisuje poročilo politiko in delo Izvršnega sveta, v drugem pa republiške uprave.

● Zadnja številka »Komunist« objavlja razgovor s tovarišem Milentijem Popovićem, članom CK ZKJ, o nekaterih načelnih vprašanjih v zvezi s III. plenom Centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije.

● Ze nekaj časa pripravljajo predloga novih zakonov o organizaciji in finansiranju socialnega zavarovanja in o zdravstvenem zavarovanju. S tema zakonoma bo tudi to torišče prilagojeno sedanji stopnji družbenega in komunalnega razvoja. Cilj novih predpisov je med drugim, da dobe komunice znatno večjo in odgovornejšo nalogo pri zagotavljanju in trošenju sredstev za socialno zavarovanje.

SPREMEMBA V STANOVANJSKI ZAKONODAJI

● Na seji Sveta za zdravstvo LRS so ugotovili, da število splavov stalno narašča. Medtem ko je bilo leta 1955 le 5.500 splavov, jih je bilo lani že 14.000. Da bi preprečili nadaljnje naraščanje splavov, ki nujno pripeljejo do zdravstveno škodljivih posledic, je potrebno storiti nekatere preventivne ukrepe: vzpostaviti organizacijo čim boljše kontracepcijske službe, povečati proizvodnjo kontracepcijskih sredstev in napeti vse sile za prosvetljevanje žensk.

● Na posvetovanju predsednikov delavskih svetov lesnoindustrijskih podjetij iz vse Slove-

nije so ugotovili, da lesna industrija, kakor kažejo podatki za prva dva meseca, zaostaja v izvrševanju planskih nalog. Predvsem je to opaziti pri planu izvoza. Menili so, da bodo morali organi delavskega samoupravljanja posvetiti več pozornosti proučevanju izpolnjevanja plana in vložiti vse sile, da bo ta plan uresničen.

● Poročilo za plenum Skupnosti jugoslovanskih univerz, ki je bil 16. marca v Novem Sadu, med drugim ugotavlja, da je v Jugoslaviji sedaj 258 visokošolskih ustanov, in sicer 89 fakultet, 11 umetniških akademij, 14 visokih šol in 144 višjih šol. Na vseh jugoslovanskih fakultetah študira nad 110.000 študentov.

● Na seji Sveta za časopisno-založniško dejavnost Zvezne industrijske zbornice v Zagrebu so izrazili mnenje, da bi bilo treba storiti ukrepe za zmanjšanje uvoza rotopapirja. V ta namen so priporočili, da bi čimprej usposobili za proizvodnjo nove obrate za rotopapir v Vidmu-Krškem in v Sremski Mitrovici. S povečanjem proizvodnje bi prihranili letno 2,5 milijona dolarjev.

● Centralni komite LMS je imenoval 25-članski odbor za proslavo »Dneva mladosti«, katerega predsednik bo član Glavnega odbora SZDL Janez Zemljarič, sekretar pa član CK LMS Ludvik Gorjanc. Predvidevajo, da bodo osrednje proslave v treh večjih krajih: v Ljubljani, na Jesenicah in v Kopru. Proslave pripravljajo tudi v komunah in drugih krajih.

● Konec tedna se bo pojavil v naših knjigarnah slovenski prevod I. zvezka Marxovega »Kapitala«, temeljnega dela marksizma. Slovenci dobivamo s to izdajo prvi popolni prevod znamenitega dela. Nepopolni prevod smo sicer dobili že leta 1932, pozneje pa še eno priredbo pri Cankarjevi založbi.

● Volitve v Argentini so prinesle presenečenje, ker so zmagali pristaši nekdanjega predsednika Perona. Stranka dosedanjega predsednika Frondizija je priznala njihovo zmago na volitvah. Vlada je odstopila. Napovedujejo dolgo vladno krizo.

● Vojaški svetovalec U. Tarta indijski general Rikije je izjavil novinarjem, da se nekateri najemniki vračajo v južno Katango, da pa OZN o tem nima natanknih podatkov.

Človek in njegova svoboda v svobodni domovini

sta največji vrednoti

Amnestija bo zajela več kot 150.000 ljudi, ki žive večji del v tujini kot tako imenovani vojni in povojni emigranti — Velik odmev novo sprejetega zakona po svetu — Novi zakon pomeni najširše uveljavljanje socialističnih načel človekoljubja

Na svojem prvem letošnjem zasedanju Zvezne ljudske skupščine v Beogradu sta Zvezni zbor in Zbor proizvajalcev pretekli teden obravnavala in sprejela zakon o amnestiji, ki bo zajel nad 150.000 ljudi, med njimi največ naših državljanzov v emigraciji. Ekspozice o tem zakonskem predlogu je pred poslanci obeh domov prebral podpredsednik Zveznega izvršnega sveta tovariš ALEKSANDER RANKOVIĆ. Iz njegovega izvajanja objavljamo nekatere najvažnejše misli in poglavja, o katerih so razpravljali ljudski poslanci, ki so glasovali za ta zakon. Poslanci, ki so pred glasovanjem govorili o namenu novega zakona, so vsi izjavili, da bo zakon o amnestiji ugodno sprejet ne samo v naši deželi, marveč tudi med vsemi, ki se žele vrniti v domovino in popraviti v minulosti storjene napake.

Novi zakon je po pomenu in vsebini daljnosežen ukrep, ki predvsem izraža globok človeški odnos naše socialistične skupnosti do vseh naših državljanzov. O silnem domotožju in veliki ljubezni do domovine govore tudi številna pisma, ki jih n. pr. prejema Izseljenska matica Slovenije, kakor je med drugim dejala ljudska poslanka Zima Vrščaj. — Novi zakon prinaša tudi posebno odgovornost in naloge našim predstavništvom v tujini, ki bodo obravnavala prošnje posameznih ljudi, ki jih zajema amnestija. Mnogi naši državljani bodo zdaj obiskali domovino, številni pa se bodo tudi za stalno vrnili v domovino.

»V minulih letih je nastalo veliko sprememb v družbenem življenju naše dežele, v njeni družbeno ekonomski osnovi, v smeri graditve socialističnih odnosov ter nadaljnje razširitve in krepitve socialistične demokracije,« je med drugim dejal v svojem ekskurzu teh družbenih preobrazb se je človek, državljanz naše socialistične skupnosti, čedalje bolj uveljavljal, dobil je poročilo za svojo svobodo, za zaščito svojega človeškega dostojanstva, za popolno uživanje svojih osebnih in družbenih pravic.

»Zdaj lahko predložimo temu domu zakon o amnestiji. Deležni je bodo storilci nekaterih kaznivih dejanj, storjenih med drugo svetovno vojno in okupacijo ter tisti, ki so storili kazniva dejanja, preden bo začel veljati predloženi zakon. Amnestija bo zajela ljudi, ki so se pregrešili zoper našo deželo, naše ljudstvo ter njegov boj za svobodo in neodvisnost dežele, ki pa niso bili neposredni izvrševalci in organizatorji hudih vojnih zločinov, niti organizatorji in pobudniki dejavnosti proti današnji FLRJ in njeni ustavni socialistični družbeni in državni ureditvi. Amnestije bodo deležni tudi storilci nekaterih dejanj proti javnemu redu in nedovoljenega prehoda čez državne meje, ljudje, ki se niso odzvali pozivu na vojaško službo, ki so pobegnili iz vojske ali ki so izpodkopavali ugled države, njenih organov in predstavnikov. Po tem zakonu bi zajela amnestija kakih 100.000 ljudi v kazensko-popolitikalnih domovih in zaporih. Zajela bi tudi ljudi, proti katerim ni stekel kazenski postopek ali pa le-ta še teče. Amnestije bi bilo deležnih tudi kakih 150.000 ljudi, ki žive v tujini kot tako imenovani vojni in povojni emigranti.

Naše vodilo je bilo pri tem, da sta človek in njegova svoboda v svobodni domovini največji vrednoti. Zato smo s polnim razumevanjem in širokogrudnostjo obravnavali ljudi, ki so se pregrešili zoper interese dežele in ljudstva, in upoštevali pri tem vse pogoje in okoliščine, ki

so vplivali na njihovo odgovornost. S tem pa ne mislim reči, da smo pomirljivo obravnavali posameznike, ki so storili težke vojne in druge zločine, za katere so morali dobiti in so tudi dobivali zaslužene kazni.

Enotnost naših narodov nam omogoča tako napredno stališče

Takšno naše stališče slovi na zaupanju, ki ga ima socializem do človeka. Tako široko obravnavanje tega vprašanja nam je omogočilo predvsem politična in ekonomska stabilnost socialistične Jugoslavije, politična enotnost naših narodov, stalna krepitev varnosti dežele, vsestranski napredek materialno družbene baze in čedalje hitrejši razvoj socialističnih družbenih odnosov.

Ob upoštevanju sadov dolgoletnih naporov naših delovnih ljudi Zvezni izvršni svet meni, da je treba še bolj omogočiti vrnitev na pravo pot in v našo družbo vsem, ki so pripravljeni spoštovati tiste družbene in človeške vrednote, ki prihajajo do izražaja v procesu našega razvoja, in ljudem, ki žele v takšnem okolju pozitivno uveljaviti svoje sposobnosti.

Tovariši ljudski poslanci! Po predloženem zakonu bodo deležni amnestije ljudje, ki so storili kazniva dejanja različnega značaja. Večina teh ljudi je skupno v glavnem to, da je bila njihova dejavnost bodi da so storili kazniva dejanja med osvobodilnim bojem in v času sovražnikove okupacije ali po vojni, naperjena proti življenjskim koristim naših narodov in naše dežele. Kot rečeno, se večina ljudi, ki bodo deležni amnestije, mudi v tujini. Veliko naših državljanzov se je med vojno v najrazličnejših okupatorskih in kvilinskih formacijah v sodelovanju in pod okriljem okupatorja borilo proti naši narodnoosvobodilni vojski. Pod vplivom sovražnikove propagande, brezobzirnega terorja in pritiska so se borili proti življenjskim interesom naših narodov, proti njihovi

enotnosti v boju zoper fašistične agresorje.

Ko je bila vojna končana in ko je zmagala naša revolucija, kar je istočasno povzročilo zlom okupatorjeve vojaške sile, so se ti ljudje znašli v skrajno težavnem položaju, tako da je precejšnje število tudi nedolžnih našlo izhod v umiku z nemškimi oku-

agentura okupatorja in kvilinsgov razbijali enotnost vojnih ujetnikov in delali proti njihovemu podporanju osvobodilnega boja jugoslovanskih narodov. Pod njihovim vplivom, pritiskom in izsiljevanjem se je takrat precej oficirjev odreklo tudi svoji domovini in podpisalo izjavo o zvestobi fašističnemu oku-

bivši politiki stare Jugoslavije, ki jim trgovina s človeškim življenjem in osebnostjo zagotavlja obstoj. Spricho vseh okoliščin, ki so spravile naše državljane v položaj emigrantov v tujini, smo v svoji politiki do emigracije takoj v začetku ravnali z največjo obzirnostjo.

Spricho teh nagibov in takšne naše prakse bo imela Zvezna ljudska skupščina v kratkem priložnost obravnavati tudi osnutek zakona o razveljavitvi posebnega zakona o odvzemu državljanstva tistim, ki so kot oficirji in podoficirji bivše jugoslovanske vojske ostali v tujini, ali tistim, ki so kot pripadniki okupatorju služili v formacijah pobegnili iz domovine.

Prav tako bi rad poudaril, da je naša vlada vedno upoštevala razmere, v katerih žive razseljeni ljudje jugoslovanskega rodu, ter posveča vso pozornost tudi drugim oblikam pomoči ter ljudem in njihovi zaščiti v mejah svojih možnosti. Z našo dosledno politiko, s strogim izpolnjevanjem načela prostovoljnosti repatriacije, kakor tudi s pravilnim obveščanjem smo vsekakor pripevali, da se ti ljudje postopoma odrešijo negativnih vplivov raznih propagandnih in drugih centrov, kakor tudi vojnih zločincev in raznih propadlih politikov, ki so jih spravili v takšne razmere, da v svojo lastno škodo zgreše dejanja proti ljudstvu in državi. Ob upoštevanju teh razlogov smo lani storili nadaljnje konkretne in zelo vsestranske ukrepe, da bi omogočili vsem našim državljanom v tujini, da čim laže in čim preprosteje uredijo svoje zadeve, izvirajoče iz odnosov do FLRJ.

Večina ljudi v tujini je spremenila svoje stališče v pozitivnem smislu

Tovariši ljudski poslanci! V zvezi s predlogom o amnestiji bi rad poudaril, da je večina naših ljudi v tujini spremenila svoje stališče v pozitivnem smislu, zlasti zadnja leta. Močan in vsestranski razvoj socialistične Jugoslavije in njen velikanski ugled po vsem svetu je vsekakor znatno pripomogel, da so se ti ljudje otresli zablod o svoji domovini. V takšnih razmerah se največji del takoj imenovane politične emigracije postopoma vključuje v našo številno ekonomsko emigracijo, pri čemer si prizadeva urediti svoje odnose do domovine. K temu bo vsekakor veliko pripomogla tudi amnestija.

Po zakonskem osnutku pa amnestije ne bodo deležni neposredni izvrševalci in organizatorji hudih vojnih zločinov in ubojev, organizatorji in pobudniki dejavnosti iz tujine, ki se zdaj aktivno delajo proti ustavni ureditvi FLRJ. — Amnestije tudi ne bodo deležni folksdojčerji in tisti pripadniki narodnih manjšin, ki so v drugi svetovni vojni sodelovali v sovražnikovi vojaški formaciji ter političnih in

drugih organizacijah in ki se zdaj mude v tujini, kakor tudi ljudje, ki so se vrnili in ponovno storili v tem osnutku našeta kazniva dejanja. Amnestije tudi ne bodo deležni storilci kaznivih dejanj vohunstva, organiziranja in pošiljanja na ozemlje FLRJ oboroženih skupin ali posameznikov, storilci nasilja proti predstavnikom ljudske oblasti ter gospodarskih in družbenih organizacij, zdrževanja zoper ljudstvo in državo, kakor tudi storilci dejanj vojnega zločina genocida.

Mi verujemo v človeka, vodi nas človekoljubnost

Tovariši ljudski poslanci! Pravilna uporaba in nagle uveljavljanje amnestije po tem zakonu bosta omogočila, da se bodo še bolj in še popolneje uveljavila tista načela vere v človeka, načela humanosti, po katerih se je ravnal ZIS, ko je Zvezni ljudski skupščini predložil ta zakonski osnutek. Pri tem bi rad poudaril, da bodo pristojni organi takoj po uveljavitvi tega zakona dolžni skrbno in natančno ugotoviti, koga zajame ta amnestija in da bodo ljudi, deležne amnestije, takoj izpustili oziroma ustavili proti njim kazenski postopek.

Menim, da ni odveč poudariti, da zadene posebna odgovornost in dolžnost naša predstavništva v tujini, ki bodo morala ravnati z največjo skrbjo in doslednostjo, ko bodo obravnavala prošnje in zahteve posameznih z amnestijo zajetih oseb, da jim omogočijo čim preprostejšo, laglje in hitreje urediti njihove zadeve z našimi pristojnimi ustanovami, če pa se žele vrniti v domovino, da jim omogočijo tudi to in jim nudijo vso potrebno pomoč. Menim, da je koristno, da ljudem, ki ostanejo v tujini, kjer so si uredili življenje, omogočimo, da v mejah svojih in naših možnosti vzdržujejo zveze z domovino in svojim starim krajem, kakor so tudi vedno delali in delajo naši gospodarski izseljenci. Amnestija bo omogočila tem ljudem obiskovati našo deželo brez strahu, da bi jih kazensko preganjali za dejanja, našeta v tem zakonu. Ni dvoma, da bomo v prihodnosti ustvarili najširše možnosti za obisk in prihod tudi teh ljudi v našo deželo. V tej smeri smo storili več pomembnih in konkretnih ukrepov za nadaljnjo liberalizacijo in olajšanje prehoda tako naših, kakor tudi tujih državljanzov čez naše državne meje. Ti ukrepi so izraz našega čedalje hitrejšega materialnega in družbenega napredka, stabilnosti in razvoja socialistične demokracije v Jugoslaviji.

Ob upoštevanju pomena tega predloga, ki je samo nov izraz politike Zveznega izvršnega sveta, predlagam, tovariši ljudski poslanci, da sprejmete ta zakon o amnestiji.

Podpredsednik Zveznega izvršnega sveta, tovariš Aleksandar Ranković

pacijskimi silami in tako prišlo čez meje naše dežele. Po zamisli samozvanih voditeljev, ki so izdali ljudstvo in deželo, po načrtih raznih centrov rovarjenja proti naši socialistični državi naj bi ti ljudje pomagali snovati nova žarišča za organiziranje terorističnih akcij in klevetniške gonje proti novi Jugoslaviji. Med njimi je tudi precejšnje število tistih naših državljanzov, ki so zaslili v takšen položaj, ker so jih zapeljale razne okoliščine, pa tudi pod vplivom neposrednega pritiska in groženj, lažne propagande, negotovosti o razmerah pri nas in podobno.

Gre tudi za številne pripadnike bivše jugoslovanske vojske

V drugi in največji kategoriji ljudi, ki se mude v tujini kot tako imenovana politična emigracija, je veliko število pripadnikov bivše jugoslovanske vojske, ki so prišli tja iz ujetniških in koncentracijskih taborišč ali pa so bili na prisilnem delu. Večina teh ujetnikov in internirancev je razumela hude posledice izdajstva korumpiranega vodstva bivše jugoslovanske vojske ter se zato vedla že v začetku ujetniškega življenja nasproti okupatorju dostojanstveno, tako kakor se spodobi sinovom naših svobodoljubnih narodov. Nekaj pa je bilo med njimi tudi takšnih, ki so se odkrito udinjali sovražniku ter kot

patorju ter zakrivilo tako hudo kaznivo dejanje proti svoji vojaški dolžnosti, svoji domovini in svojim vojnim tovarišem. Zlasti zaradi raznih zablod in strahu pred novim, kar se je uveljavilo v domovini, je po vojni zapeljanih od lažne propagande in izsiljevanja, ostalo v tujini kakih 100.000 oficirjev in vojakov bivše jugoslovanske vojske, kakor tudi tistih, ki so bili prisiljeno odvedeni na delo kot tako imenovana politična emigracija.

V tretjo kategorijo naših ljudi, ki žive v tujini in ki jih tudi zajema predložena amnestija, sodijo storilci kaznivih dejanj nedovoljenega prehoda čez državno mejo. Podatki o teh ljudeh jasno kažejo, da gre v večini primerov za mlade ljudi, ki so se odločili za to pot največkrat iz premišljenosti, v upanju, da se bodo nekje v svetu dokopali do lahkega zaslužka in udobnega življenja, včasih pa tudi iz puistoioviskih pobud in pod vplivom sovražnikove propagande. Med njimi je zelo malo takih, ki so se odločili za pobeg zaradi svojega sovražnega stališča in dela proti FLRJ.

Od teh in drugih naših državljanzov, živčih v tujini, običajno najprej zahtevajo politične in klevetniške izjave proti Jugoslaviji, potem pa organizirajo pravo trgovino z njihovo delovno silo. Na njihov račun sklepajo dobre kupčije tisti vojni zločinci in

Kdo ima prav, se bo vprašal vsakdo. Stopimo v korak z žuborečimi valovi Save in Krke, podajmo se v strme hudourniške doline pod Lisco in Bohorjem in prisluhnimo šepetu voda!

Voda je stara prav toliko kot življenje na zemlji. Ze milijone let spremlja naš razvoj. Da voda je celo pomagala pisati zgodovino. Reke so skozi tisočletja predstavljale svoje struge, zasipavale s blatom in prodrom doline in človeška bivališča in nam tako ohranile marsikak spomenik iz preteklosti. Spomnimo se starega rimskega pristanišča pri Beli cerkvi, ki ga je zasula Krka, stare rimske naselbine Neviodunum pri Drnovem, ki jo je zasula Sava. Takšnih ostankov iz preteklosti je na našem področju mnogo; reke so jih zasule s prodrom in ohranile.

Vodovje rek vam predstavljamo kot človekovega prijatelja in sovražnika hkrati. Pustimo torej zgodovino in poskusimo raje ugotoviti, kaj od obojega drži. Pri tem se bomo srečali s pojmom vodnega gospodarstva. Človek mora z vodo gospodarno ravnati, šele nato bo njegov prijatelj in ne sovražnik. To je lahko reči, v praksi pa je drugače. Pri nas opravlja to Vodna skupnost Dolenjske. Preden pričnemo razglabljati podrobneje, bomo skušali — spet zelo na kratko — naloge vodne skupnosti razčleniti. Morda ne boste vsega takoj razumeli, ko pa boste prebrali ves sestavek, vam bo marsikaj bolj razumljivo.

Pri nas ima vodna skupnost predvsem dve nalogi: vzdrževati mora vodnogospodarske naprave, ki so na našem področju zgrajene; to

vijo tako, da zgrade pred njo iz rečnega brega v vodo več od 8 do 100 m dolgih prečnih zgradb ali travrz iz »fašinskih tonjač« in kamena. Takšne zgradbe v strugi oslabe vodni tok, da ne more več odnašati brega. Na manjših zajedah preprečijo vodi razdiralno delo tudi tako, da v podnožju brežine nasujejo večje kose kamena (temu pravijo kamnomet), kar oslabi vodni tok, preden udari ob mehki breg, in pa tako, da

pod Lisco in pod Bohorjem v senovski kotlini. Na Blanci in Sevnici bo treba vzdrževati to, kar je bilo urejeno doslej, ob vseh ostalih hudournikih pa očistiti struge grmičevja in drevoja.

POLJA SO POPLAVLJENA

Krka poplavlja 4600 ha površin na levem bregu od Dobruške vasi do Dobove ter Malega in Velikega Mrašvega. Na desnem bregu poplavlja 750 ha od Roj do

pa osušimo tako, da skopljemo po njih jarke odvodnike, po katerih odteka voda v reke. Osuševanje močvirnih zemljišč je tesno povezano s preprečevanjem poplav. Mnogi si zadevo predstavljajo preprosto tako, da bomo vzdolž vse Krke skopali velik jarek, ki bo odvajal poplavno vodo in ono iz močvirnih zemljišč. Naloga pa ni tako preprosta.

Z ukrepanjem proti poplavam pričnemo vedno v

Takšen je hudournik po regulaciji. Obe brežini sta dovolj visoki, da se voda ne more razliviati preko bregov; zajeza, kot jo vidite na sliki, pa zmanjšuje silovitost toka

15 000 ha površin

na zajedi naredi poplet iz vrbja, ki svežo brežino utrdi.

Ker se vsako leto pojavljajo na Savi nove zajedi, je z njimi vedno dovolj dela. Vodne zgradbe, ki smo

Drame in Koprivnika, 50 ha na Studeni pri Kostanjevici, 120 ha pri Podbočju, 80 ha pa okoli Dol. Pirošice. Krkina pritoka Prečna in Temečica poplavlja 1100 ha, manjši pritoki in kraške vo-

spodnjem toku reke, ker bi sicer reka, če bi pričeli v zgornjem toku, poplavljalna mnogo večje površine v spodnjem toku in povzročala veliko večjo škodo. Zato z regulacijo ob Savi ne moremo pričeti tako dolgo, dokler ne odpravijo poplav v NRH in v republikah, skozi katere teče Sava. Šele nato bomo zgradili nasip od Krškega do Jesenic na Dol. Da bi rešili problem Čateških Toplic, ki so bile vsako leto daleč naokoli poplavljenе, smo že lani pričeli od Brežic do Podgračenega graditi nasip, ki bo dolg 4 km. Polovico — do Čateških Toplic — je že zgrajenega. Nasip in ureditve pritokov bodo veljale 250 milijonov dinarjev.

Se vedno nismo odgovorili na vprašanje: zakaj reke poplavlja? Ob večjem deževju in spomladi, ko se topi sneg, pride v njihove struge več vode, kot je lahko sprejmejo. Voda se nato izliva čez bregove in poplavlja. Ko tomo ure-

tem zemljišču nato organiziral proizvodnjo. Vodna skupnost šele potem ali izdelala samo načrte za osuševanje ali pa s svojimi strokovnjaki, delavci in stroji zemljišče osuši. Talna voda nato odteka po krtinastih odprtinah in ceveh v odvodnike, po teh pa v reke. Zemljišče tako usposobimo za kmetijsko obdelavo, vendar bo pri nas najbrž povsod potrebno še namakanje, ker bosta to, kot je videti, zahtevala sestav tal in intenzivnost proizvodnje. Takrat pa bomo lahko koristno uporabili zadrževalna jezera za namakanje domala vseh osušenih površin, poleg onih na suhem delu Krškega polja.

KAJ BOMO UKRENILI?

Nato se bomo lahko resno lotili odpravljanja poplav, najbrž tako, da bomo uporabili več ukrepov hkrati. Ponekod bo treba strugo Krke poglobiti, drugod spet zgraditi nasipe, večji del voda, ki sicer ob deževju in spomladi strugo Krke tako prenapolnijo, da se razlije, pa bo treba zadržati. Če bodo opazovanja pokazala, da prinese to vodo Krka iz gornjega toka, bomo morda nekje v Suhi krajini Krko zaježili in ustvarili zadrževalno (akumulacijsko) jezero. V njem se bo nabirala »presežna« voda. Šele ko bo naval vode v spodnjem toku minil, bomo vodo iz za-

Razgrnili smo velike površine — 15.000 ha, ki jih ogroža voda — in prikazali velik pomen vodnega gospodarstva. Reke teko skozi več občin. Vsaka občina zase je premajhna, da bi jih krotila. Prav zato je vodno gospodarstvo medobčinskega, medokrajnega, celo med-

- Suša vzame kos kruha, moča pa dva.
- Vode prestopajo bregove in se kot povodenj zlivajo čez polja in človeška bivališča ter uničujejo vse, kar jim je na poti. Takrat je voda največji človekov sovražnik.
- Tako opisujejo vodo nekateri.
- Voda poganja hidrocentrale, izpremenjena v paro pa lokomotive in velike tovarne. Voda nosi tovore, namaka polja in lahko izpremeni puščavo v zelenjadni vrt.
- Brez vode ni življenja.
- Tako pravijo drugi.

jih opisali malo prej, veljajo težke denarje. Na Savi so jih pričeli graditi pred prvo svetovno vojno, od takrat pa jih ni nihče več popravil ne vzdrževal. Takšne zgradbe na Savi so oce-

de okoli Dobriča, Globodola in Serkavnik pa 200 ha. Sava se prav tako razliva bolj po levem kot po desnem bregu. Od Krškega do Brežic poplavlja 1500 ha, od Brežic do Jesenic na Dol. na levem bregu 1000 ha, na desnem pa 350 ha.

Kolpa poplavlja od Gribej do Metlike 500 ha.

VODA NE ODTEKA...

10.000 ha poplavljenih površin je v porečju Krke in Save. Kmetijska proizvodnja na teh površinah je v nenehni nevarnosti, če ne celo nemogoča. K tem 10.000 hektarom moramo prišteti še 5000 ha močvirnih zemljišč. Tam se atmosferska voda nabira na nepropustni glinasti plasti pod zemljo. Močvirja so navadno v ravninah, kjer je svet kot nalašč za kmetijsko proizvodnjo. Na Krškem polju je preko 2100 ha močvirnih zemljišč, v Mirenski dolini s porečjem Vejerja skupaj 1200 ha, ob Prečni pri Zalogu 300 ha, ob Savi in njenih pritokih (Gačernica, Močnik, Sotla) 1300 ha, ob Kolpi pri Mestnem logu pa 100 ha.

ZAKAJ POPLAVLJAJO REKE? — KAKO OSUŠITI MOČVIRJA?

Poplave preprečimo tako, da zgradimo ob rečnih strugah nasipe in struge reguliramo, močvirna zemljišča

dili štiri vodotoke: Savo, Krko, Mirno in Sotlo, pri nas ne bo več poplav. Kako bi odpravili poplave na Krki, so premišljevali strokovnjaki že pred 70 leti. Nasipi ob bregovih bi bili predragi. Zato so že leta 1892 mislili na poglobitev struge, ki bi povečala provodnost Krke. V njeni strugi so ponekod hrbiti iz krškega kamna leh-njaka, ki vodo zadržujejo. Te hrbiti bi bilo treba odpraviti, toda tudi takšna poglobitev bi bila predraga.

Kdaj, od kod in koliko vode?

To so tri vprašanja, ki terjajo odgovor, preden bo načrt dozorel. Leta 1958 so se pričele priprave na boj med človekom in vodo. Na vseh mostovih na Krki in pomembnejših pritokih je vodna skupnost postavila vodomere. Opazovalci beležijo višino vode. Limnograf — naprava, ki beleži vodno stanje — na mostu na Dragi ugotavlja naval vode v Krki, preden prinese vanjo vodo pomembnejši pritoki.

Limnograf na mostu na drževalnega jezera preko zapornice počasi spusti naprej in poplav ne bo. Če pa povzroča poplave voda iz pritokov v dolnjem toku Krke, bo treba takšno zadrževalno jezero zgraditi tam. Najprimernejša bi bila Radulja pri Klevevžu, sicer pa bo treba na levem bregu Krke ograditi depresivno področje z nasipi in tako ustvariti zadrževalno jezero. V obeh primerih bomo lahko vodo iz zadrževalnih jezer uporabljali za namakanje kmetijskih površin na suhem delu Sentjernejskega in Krškega polja. Rešitev je torej več, čas in meritve pa bodo pokazale, katera je boljša.

OSUŠEVANJE

Ko bomo rešili 10.000 ha poplavljenih zemljišč pred razdiralno močjo vode, nam bo preostalo še 5000 ha močvirnih zemljišč za osušitev. Z osuševanjem zemljišč se ukvarja vodna skupnost le, če najde ponudnika, ki je pripravljen plačati stroške osuševanja in ki bo na

republiškega pomena. Vodna skupnost je torej oblika združevanja sredstev, katerih prav zaradi obsežnih nalog ne smemo drobiti. Vodni režim na nekem področju je nedeljiva celota. 15.000 ha poplavljenih in močvirnih zemljišč v dolinah Save in Krke je dragocena površina, katero bo socialistična kmetijska proizvodnja prav kmalu potrebovala. Široko, programsko zastavljeno delo vodne skupnosti bo hkrati rešilo vrsto težav, s katerimi se že lep čas srečujemo pri gradnji naselij ter industrijskih in drugih objektov, saj povsod potrebujemo v o d o ! Naloge vodne skupnosti pa moramo razumeti vsaj tako široko, kot so zastavljene. Široko in dolgoročno.

MILOŠ JAKOPEC

Šentjanške vasi dobijo elektriko

Ze lansko jesen smo začeli s pripravami za daljnovid visoke napetosti, ki bi povezal nekatere vasi okrog Šentjanža. Stvar smo vzeli za resno in krepko delali. Tudi mraz in sneg nista mogla zavreti vztrajnega dela. Tako smo z daljnovidom končali že sredi februarja. Nato je prišlo na vrsto električno omrežje za vasi: Brunk, Hrušče, Zdeveno, Srednik, Goljek, Cerovec, Trebelno, Veliki vrh, Hom in Pekel. Delo bi potekalo še hitreje, če bi bilo dovolj delavcev. Zahvaljujemo pa se mladincem iz Budne vasi, ki so pomagali s prostovoljnimi delom.

Ne da se še reči, kdaj bo posvetila elektrika, ker je treba v prvi vrsti urediti instalacije po hišah. Na veliko veselje vseh pa gredo dela za elektrifikacijo že h koncu.

I. B.

Zajeda, ki jo je naredila Sava na levem bregu malo pred izlivom Canjskega potoka. Potrebno bo hitro ukrepati, delo pa bo veljalo vsaj 2 milijona dinarjev, ker bo sicer Sava s povečevanjem zajedi ogrozila cestni in železniški most na Canjskem potoku

je prva naloga in druga: študijsko pripravljati širše, dolgoročneje rešitve problemov vodnega gospodarstva (obrambe pred poplavami, osuševanje, izdelava hidrogeoloških kart za posamezna področja, raziskave termalnih vrelecev).

Oglejmo si najprej prvo nalogo, tu se bomo srečali s strugo Save in s hudourniki.

POZOR — ZAJEDA!

Sava je skozi stoletja že velikokrat menjala strugo, ponekod pa ji je v novejšem času določil pot tudi človek. Reka se nerada ukloni človekovi volji in vedno išče priložnost, kako bi utekla. Ker teče Sava po mehkelem prodnatem svetu, posebno po deževju, ko je v njeni strugi več vode, rada zdivja. Na ostrejših zavojih, kjer je rečni tok močnejši, se začne v breg in iznenada odnese kos zemlje. Temu pravi vodni strokovnjaki zajedi. Zajedo odpra-

HUDOURNIKI

Hudourniki so sicer zelo prijetni žuboreči potoki ali pa suhe struge ob vznožju strmo padajočih večjih hribov. Po daljših deževjih pridere po njih voda s hribov in prinaša s seboj kamene, odnaša zemljo in neredko ogroža ceste. Rešitev je v regulaciji in primerni utrditvi hudourniških strug. Hudourniki pod Gornjanci so že delno regulirani, urediti pa jih je treba še

Del novega nasipa na desnem bregu Save, ki ščiti pred poplavno vodo Čateške Toplice

Klub dolenjskih študentov pred decentralizacijo

Na izredni skupščini Kluba dolenjskih študentov, ki je bila pretekli četrtek zvečer v Ljubljani, so načeli pomembno vprašanje delovanja študentov v merilu občine. Sorazmerno veliko število včlanjenih v klub — okoli 300 — in vse večja vloga komun v področju vzgoje kadrov je privedla do razprave o decentralizaciji. Zadevo so pravzaprav sprožili sevnjski visokošolci, ki so (žal) nekoliko na svoj način ustanovili svoj klub. Tudi razprava na skupščini se je vse preveč sukala le okoli vprašanja Sevnice — za ali proti, manj pa okoli političnega smotra same pobude.

Končni sklep obsežne razprave je bil, da se sodelovanje kluba reorganizira na ta način, da bi se študentje posameznih komun za nekatere dejavnosti odločili za sekcije po komunah. Občini Novo mesto in Trebnje bi delovali skupaj, enako Črnomelj in Metlika. Študentje iz občin Videm-Krško in Brežice se bodo lotili sekcije samostojno. Sevnjski pa so (vsaj na skupščini) vztrajali pri klubu, »ki je pravno veljaven in že obstaja«. Nemogoče je bilo tudi razumeti, kako naj »skupščina jamči, da bi lahko v sekciji storili ravno toliko kot v klubu« — kot so to namreč postavili Sevnjski. Morda je največja škoda v tem, da se sicer zdrava pobuda delovanja po občinah ni odrazila v soglasnem sklepu o ustanovitvi sekcij. Načelo demokratičnega centralizma na skupščini žal ni prišlo do izraza. Odboru je skupščina sicer naložila nevhvaležno (in morda tudi neizvedljivo) nalogo, da se s Sevnjski še posebej pogovori. Iz sklepov in iz kratkega poročila o letošnjem delu celotnega kluba je bila vloga pokrajinske organizacije dobro vidna.

Da ne bi volja za delovanje po komunah in za skupne akcije študentov cele pokrajine ostala le v besedah, izrečenih na skupščini, pa je med drugimi tudi naloga občinskih političnih vodstev. Ta naj bi hitro stopila v stik z novoustanovljenimi vodstvi sekcij po občinah in poskrbela tako za programsko in drugo pomoč sekcijam. Če bodo sekcije delovale v smislu razprave na skupščini, bo povezava študentov s svojimi kraji še boljša, mladinska organizacija pa bo imela od tega dela veliko več. Samo sprememba imena (klub — sekcija) seveda ne bo pomenila pravičesar, če se v vodstvu sekcij ne bodo zbrali vsaj toliko aktivni člani kot v

vodstvu kluba, ki dejansko vloga v delo veliko naporočilo in časa. Morda bi tudi sevnjski študentje poskusili spoštovati načelo demokratičnega centralizma in z delom v sekciji dokazali, da so imeli pri pobudah res samo dobre namene. Pri tem je verjetno »pravno utemeljevanje« manj pomembno kot delo organizacije, ki je po vsem svojem bistvu le politična. Jutrišnji strokovnjaki naj imajo večjo širino pri reševanju medkomunskih zadev, ki bodo v našem okraju obstajale še vrsto let in jih bomo prisiljeni reševati s širšimi pogledi in s kar najbolj aktivnim sodelovanjem.

Mg.

S pohoda sekcije naših študentov, ki študirajo v Zagrebu, ob obletnici XIV. divizije NOV; pred planinsko kočjo na Bohorju, v družbi z Jožetom Leganom in Emo Muser, članoma OK ZKS

Predavanje o trgovini — s slabim obiskom

Šolski trgovski center Brežice je v minulem tednu organiziral v Brežicah in Novem mestu poučno predavanje o samopostrežni in samostojni trgovini. Ob predavanju diapozitivov iz enoletne specializacije o trgovini v ZDA je predaval tov. Jože Platner iz Okrajne trgovinske zbornice Ljubljana. Priказal je pot blaga od proizvodnje preko sodobne trgovine do potrošnika. Poleg poučnih primerov o tehniki prodaje so bili zanimivi primeri o predpakiranju, transportu in pripravi blaga za prodajo. Udeleženci so bili s pre-

davanjem zelo zadovoljni. Medtem ko je bil obisk v Brežicah vsaj zadovoljiv pa je bilo število obiskovalcev v Novem mestu piščo, kljub temu da so bile o tem razen uprav podjetij obveščene tudi vse prodajalne. Vidimo, da se v trgovini le premalo zanimajo za izpopolnitev strokovne izobrazbe. Verjetno bi kazalo enkrat v tednu nameniti popoldanski čas za strokovna predavanja, za sestanke kolektivov in za načrtno obravnavo materije o družbeni nalogi trgovine in o sistemu delavskega samoupravljanja v novih pogojih razvoja.

PRED VOLITVAMI NOVIH DELAVSKIH SVETOV

Še več pristojnosti proizvajalcev

V aprilu bodo kolektivi volili nove organe upravljanja. Sindikalne podružnice, ki pravkar končujejo letne občne zbornice, so o pripravah na volitve že razpravljale. O tem je razpravljala tudi Okrajni sindikalni svet na plenarni seji 17. marca. Pred tem je imel sejo plenum občinskega sindikalnega sveta Novo mesto, na katerem pa so razpravljali predvsem o izpolnjevanju proizvodnih nalog in povečanih družbenih prispevkih občanov.

Na plenarni seji občinskega sindikalnega sveta Novo mesto so zlasti naglasili potrebo po večji obveščenosti ljudi o delu komun. To se je zadnje čase resda izboljšalo, ni pa še dovolj dobro. Znatna krivda za to zadene občinski zbor proizvajalcev, ki je imel premalo stikov s proizvajalci v gospodarskih organizacijah. Menili so, da bi odločanje o sprejemu dopolnilnega proračunskega prispevka sodilo predvsem v pristojnost proizvajalcev, katere ta prispevek tudi bremenja. Zamerili so, da na plenarni seji ni bilo predstavnikov občinskega ljudskega odbora, ki bi lahko pojasnili nekatere zadeve, ki zanimajo sindikalne podružnice in njihove člane. Nadalje so naglasili, da bi morali proizvajalci odločati tudi o prioritetenem redu o izdatkih občinskega proračuna. Skratka, predvsem odborniki občinskega zbora proizvajalcev bi se morali o vsem posvetovati s svojimi volilci.

Ko so se seznanili s finančnimi težavami komun v letošnjem proračunu, so se izrekli za sprejem dodatnih družbenih prispevkov v obliki zvišane trošarine na alkoholne pijače, zvišanja prometnega davka na maloprodajo iz štirih na šest odstotkov ter povečanje dopolnilnega proračunskega prispevka iz sedanjih pet na 15 odstotkov. Te nove ali zvišane družbene dajatve so potrebne, če hoče komuna kolikor toliko redno izpolnjevati svoje naloge, ki so iz leta v leto večje.

Na plenarni seji Okrajnega sindikalnega sveta pa so zlasti naglasili važnost priprav na volitve novih delavskih svetov, ki bodo v aprilu. Družbeno upravljanje v podjetjih je lani doseglo vidne rezultate. Z doseženim razvojem pa se ne moremo zadovoljiti, marveč moramo ta sistem razvijati še naprej. Ustanovljene se ekonomske, ponekod tudi obračunske enote znotraj podjetij, njihove pristojnosti pa so še zelo različne in mestoma šibke. Potrebno je doseči, da bodo neposredni proizvajalci vsi do zadnjega v resnici sodelovali v upravljanju podjetja. Za nadaljnje širjenje upravljanja pa so potrebni pravilniki, ki te zadeve urejajo znotraj podjetja. Odločno je treba nastopiti proti težnji, da z večino ustvarjenega dohodka upravlja samo vodstvo podjetja, kot tudi proti težnji, da bi iz ekonomskih enot ustvarili majhna podjetja v podjetju. Povezanost ekonomskih enot znotraj podjetja mora biti pogojena z ekonomskimi osnovami vsake enote in celotnega podjetja.

Dotaknili so se tudi zaključnih računov. Kot prejšnja leta, gredo tudi letos zvečine mimo celotnih kolektivov. Morda tudi zato, ker imajo podjetja od komun in banke postavljen točen rok, do kdaj morajo biti zaključni računi predloženi. Tako čisto manjka časa, da bi o njem razpravljali celoten kolektiv, kar pa se ne bi smelo dogajati. Kolektiv mora biti do podrobnosti seznanjen z gospodarskim in v podjetju, ker bo le tako lahko dal svoje pripombe in si prizadeval za še boljše gospodarjenje.

Pri volitvah novih delavskih svetov je potrebno v večji meri kot do sedaj predlagati žene in mladino. Same volitve, ki bodo prav gotovo prinesle znatno zamenjavo ljudi v organih upravljanja, pa v nobenem primeru ne smejo vplivati na proizvodnjo. Boj za pravočasno izpolnjevanje proizvodnih nalog je in ostane poglavita naloga sindikatov in organov samoupravljanja, kajti samo od tega je odvisen dohodek skupnosti in posameznika.

Novi prispevki za bolnišnici v Brežicah in v Novem mestu

Občina Brežice: Delavska univerza, Brežice, osnovne šole: Artilje, Bizeljsko, Brežice I., Brežice II., Bušča vas, Cerklje ob Krki, Catež ob Savi, Dobova, Globoko, Kapele, Orešje, Pečice, Pišce, Skopice, Sromlje, Stara vas, Velika Dolina, Mrzlava vas in Bojsno.

Občina Črnomelj: ni novih.

Občina Metlika: ni novih.

Občina Novo mesto: Opremales Novo mesto, Splošno gradbeno podjetje »Pionir«

Novo mesto, Odkupna postaja »Koteks« Novo mesto, Kolodvorska restavracija Novo mesto, Splošno mizarstvo Dvor, Tapetništvo in dekoraterstvo Novo mesto, Zavod za izobraževanje kadrov Novo mesto, Zdravstveni dom Novo mesto, Okrožno sodišče Novo mesto, Komunalna banka Novo mesto, Okrajni komite LMS Novo mesto, Občinski komite ZKS Novo mesto, Občinski odbor RK Novo mesto, Občinski odbor Zveze borcev Novo mesto.

Občina Sevnica: Lekarna Sevnica.

Občina Trebnje: »Dana«, destilacija alkoholnih pijač Mirna, Gradbeno podjetje z remontom Mirna, »Borovo« prodajalna Trebnje, Obrtna delavnica Pečar Trebnje, Mizarstvo podjetje Hrst — Sentovrenc, Obrtna delavnica Mesarija Trebnje, Veterinarska postaja Trebnje.

Občina Videm-Krško: ni novih.

● Vaš pismonoša vas bo obiskal prihodnje dni: pripravite zanj 450 dinarjev, polletno naročnino za Dolenjski list! Naročnikom, ki so se naročili na naš tednik lani novembra ali decembra, smo pristoili tudi dolžno naročnino za lani prejete številke. Prosim vse stare in nove naročnike, da takoj vplačajo polletno naročnino! S tem bodo zagotovili sebi nemoteno prejetje tednika, pošti čim manj dela, upravi lista pa prepotrebno gotovino za plačevanje računov tiskarni!

● Vsak teden moramo odšteti tiskarni v Ljubljani skoraj pol milijona dinarjev za tisk in odpremo našega lista! Pomagajte nam, da bo Dolenjski list lahko redno izhajal, z rednim plačevanjem naročnine.

● Nagradnega žrebanja se bodo udeležili vsi stari in novi naročniki Dolenjskega lista, ki bodo v marcu in aprilu 1962 poravnali vsaj polletno naročnino za 1962 in ki nimajo nobenega zaostanka naročnine! Prva nagrada bo tudi letos televizijski sprejemnik, prijetno presenečenje pa bo tudi drugih 99 praktičnih daril!

Zdrave pobude ob zdravstveni zakonodaji

Razširjeni posvetovanji, ki ju je organiziral Okrajni zavod za socialno zavarovanje v Novem mestu z zastopniki zdravstvenih domov, postaj in bolnišnic, z njihovimi ter drugimi upravnimi organi, sta prikazali vrsto dobrih in slabih stvari ter nakazali smer za odpravo pomanjklivosti. Novi odnosi med socialnim zavarovanjem in zdravstveno službo, zasnovani s pogodbami, obsegajo številna vprašanja. Zato sta posvetovanji govorili predvsem o izvajanju novih zakonov zdravstvenega varstva in organizaciji zdravstvene službe (z ozirom na pogodbene odnose in pristo izbiro zdravnikov) ter o pripravah za sklepanje pogodb o plačevanju zdravstvenih uslug in storitev v 1962. letu.

Izkušnje preteklega leta s pavšalnim plačevanjem zdravstvenih storitev kažejo, da ima novi način plačevanja določene prednosti pred posameznim plačevanjem. To je bilo le takrat, če je bilo zasnovano na nepretrganem delovnem in finančnem načrtu zdravstvenega zavoda. Seveda ni šlo brez napak. Slabosti so bile v obračunavanju uslug med zdravstvenimi zavodi in pri bremenitvi pavšalov tistih specialnih pregledov, ki jih je pavšal sicer upošteval, vendar jih zdravstveni zavod ni opravil ali pa

jih je opravil z veliko zamudo.

Posvetovanje je ugotovilo, da nova zakona o zdravstvenem zavarovanju in organizaciji zdravstvene službe nista prišla povsod do popolne veljave. Vzrok so neizdelani oziroma pomanjkljivi programi, zaradi česar mnogi zavodi niso znali rešiti problema. Razpravljali so le o cenah za opravljena dela, pravilnikih in osebnih dohodkih. Zahteva po prosti izbiri zdravnika, ureditev dežurne službe in zdravstvena zaščita v celoti pa niso na-

šli mesta za pametno ob-

ravnavo. Zavarovanci pogostokrat sprašujejo, kaj jim prinaša zakonodaja. Predvsem imajo pravico, da sami izbirajo zdravnika in zdravstveni zavod. Seveda gre do včasih predalet, saj ne more nihče zahtevati, da bi zdravnik pustil nujno opravilo, če pride k njemu zavarovaneec. Da ne bi bili eni preveč sitni in drugi ne preveč zaposleni, so novi predpisi določili, naj zdravstveni zavodi napravijo urnik. V okraju je 15 zdravstvenih domov in postaj, od tega pa je v šestih primerih le en zdravnik. Zato pride ponekod prosta izbira zdravnika le težko do veljave. Državlani imajo pravico, da izbirajo tudi specialiste, kar je določeno z republiškim zakonom. V pravilniku, ki ga je sprejela skupščina Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje je določeno, da sme zavarovaneec k specialistu le tedaj, če

ga tja napoti splošni zdravnik; brez take napotnice gre lahko le k specialistu zobozdravniku, ginekologu, podiatru in okulistu.

Naloga socialnega zavarovanja in njegovih samoupravnih organov je tudi ta, da se zavarovaneec zagotovi pravice, predvsem glede socialnega varstva. Sredstva, ki se naberejo v občini za finansiranje zdravstvene službe, so odvisna predvsem od količine osebnih prejemkov upravičencev zavarovanja. Zato se v našem okraju prispevek za socialno zavarovanje zbira povsem različno: v novomeški občini znaša prispevek 3.936 dinarjev, v trebanjski 3.180 dinarjev, v črnomaljski 3.784, metliški 3.506, brežiški 3.855, videmsko-krški 3.750 in v sevnjski občini 3.470 dinarjev.

Okrajni zavod za socialno zavarovanje je imel tako lani eno milijardo in

598 milijonov dinarjev dohodkov, upoštevajoč tudi zvišano stopnjo prispevka. Izdatki zdravstvenega sklada so bili za 88 milijonov 337 tisoč dinarjev večji kot dohodki. Izguba je nastala predvsem zato, ker se je lani število dni, izgubljenih zaradi nesreč in obolenj, povečalo skoraj za 12 odstotkov, zavarovaneec pa je bilo v istem obdobju le za 5,8 odstotka več. Za nadomestila plač je bilo izplačanih 10 milijonov 200 tisoč dinarjev, stroški za zdravila, bolezenske dopuste, potni in drugi stroški pa so znašali več kot 15 milijonov din.

Od povprečno 30.842 zavarovancev je bilo dnevno 1.325 ljudi za delo nezmožnih ali 4,28 odstotka, kar je zneslo: v novomeški občini 4,11 odstotka, v trebanjski 4,70, metliški 2,89, videmsko-krški 4,48 in v sevnjski občini 4,21 odstotka.

Ukrepajmo hitro - toda premisljimo!

Kaj bo z reorganizacijo trgovin v naši občini?

Črnomaljšani živahno razpravljajo o bodoči ureditvi in razvijanju trgovine. Občinski svet, pristojen za trgovino, je že imel to vprašanje na dnevnem redu. Tudi na zadnjem zboru volivcev se je razvila o tem vprašanju zelo živahna razprava, kjer so posamezni občani zastopali popolnoma nasprotujoča si stališča. Nejasna gledišča naj bi vsaj delno razbistrila sestavek, ki nima namena nikomur vsiljevati določene ukrepe in oblike, pač pa naj o vsebini razmislijo organi delavskega samoupravljanja v trgovinskih podjetjih in pa neposredni potrošniki.

Hitro naraščanje vrednosti proizvodnje in storitev ter osebne potrebe v črnomaljski občini vpliva seveda tudi na porast prometa v trgovini. V zadnjih petih letih se je vrednost prometa dvignila za 75 odstotkov in doseglja 1 milijardo 77 milijonov, do leta 1965 pa se bo povečala še za nadaljnjih 31 odstotkov. Za izvršitev začrtanih nalog bo nujno potrebna seči po še neizkoriščenih možnostih ter ukreniti marsikaj; izvesti nadaljnjo specializacijo v že obstoječih trgovskih poslovalnicah, povečati izbiro blaga, uvesti samopostrežno trgovino ter doseči boljše postrežbo.

»Do danes nismo držali rok v žepu! Trudili smo se!« pravi.

In res je tako! Krivični bi bili, če bi spregledali dosežene prizadevanje obeh črnomaljskih trgovinskih podjetij »Splošnega trgovskega podjetja« in »Potrošnika« za modernizacijo svojega poslovanja. Ustvarjali so po najboljši volji, seveda v obsegu razpoložljivih finančnih sredstev. Prizadevanje se je kazalo tudi v povečanju prodajnih površin, pri čemer pa »dupliranje« enovrstnih trgo-

vinskih lokalov ni bistveno vplivalo na izboljšanje sistema blagovnega prometa.

Od trgovine pričakujemo precej več kot nam nudi zdaj!

S katere plati naj bi se lotili naše trgovine in kakšni ukrepi bi bili potrebni, da bi se osnovna vprašanja hitreje pomaknila z mrtve točke?

Ta misel tare vse, ki so odgovorni za normalni razvoj družbenega standarda tudi na področju trgovine. Občan — potrošnik pričakuje od domače trgovine veliko več, kot mu ta nudi. Oni zadovoljen in — molči. Molči in si pomaga po svoje! Saj so vendar trgovski lokali tudi v Novem mestu, Karlovcu, Ljubljani, Zagrebu!

Na ta način doma ustvarjeni dohodek trošimo drugje in tako »odlivamo« dohodek iz komune. Razpoložljivi denar odnašamo tja, kjer nas znajo privabiti. — Toda ali ne potrebujemo sami sredstva za kritje obsežnih potreb v lastni komuni? In še prav veliko finančnih sredstev potrebujemo!

Zatorej bo potrebno poskrbeti, da bomo zadovoljili potrošnika v domačih trgovinah, kjer bo lahko po milijonih izbiral in kupil, kar želi!

Smo »za« in smo »proti« ...

»Zgradili bomo novo stavbo, kjer bo velepodjetje »Prehrana« uredilo samopostrežno trgovino.« — Se strinjamo!

»STP — Črnomelj mora odstopiti svoj največji lokal, da ga bo podjetje »Veletekstil« preuredilo v sodobno manufakturno in konfekcijsko trgovino.« — Se strinjamo! Se ne strinjamo!

»Združimo obstoječa podjetja STP in POTROŠNIK v

večje trgovinsko podjetje, ki bo sposobno upajati današnja načela v blagovnem prometu.« — Se strinjamo! Se ne strinjamo!

Eni smo za to, drugi nismo za to! Zakaj neenotnost? Kje je temu vzrok?

Odgovor imamo na dlan: Niso nam dovolj znane podrobne analize gospodarskega stanja sedanjih podjetij in zmogljivosti njihovih skladov, ne poznamo ekonomskih razmer dosedanjega poslovanja in predlaganih novih pogojev, ne poznamo dovolj perspektivnega programa, — skratka: za reorganizacijo trgovine manjka temeljita priprava, in to po organizacijski, ekonomski in politični plati!

Samo omenjeno še manjka, pa bomo prav vsi »za«!

Bodočnost imajo velika trgovska podjetja

Sedanja akcija za reorganizacijo trgovine nima administrativnega značaja. Kolektivni naj vsak zase prouči vse ekonomske elemente in konkretno ocenijo možnosti za nadaljnji razvoj. Te analize bodo pokazale, da male, nezadostno opremljene trgovine, ki niso sposobne prave povezave niti s proizvajalci niti s potrošniki, ne morejo obstati.

Naše prizadevanje mora biti usmerjeno v to, da osnujemo večje in močnejše trgovinsko podjetje, ki bo sposobno privzeti sodobne oblike trgovanja. Manjša podjetja nikakor ne morejo izpolniti vseh nalog v zvezi z modernizacijo trgovine, ker imajo premajhne lastne sklade. Sodobni razvoj trgovine v svetu prica, da imajo velika trgovinska podjetja s široko mrežo prodajalnih velikih prednosti pred razdrobljenim trgovinskim sistemom. Načrt glede pritegnitve veletrgovin PREHRANE in VELETEKSTILA v komuno ter združitve obeh sedanjih podjetij STP in POTROŠNIK je zelo dobra in smotrna. Vendar nas izkušnje uče, da se ne kaže premagati, ampak je potrebno reorganizacijo temeljito proučiti. Smoter bo dosežen, če bodo prav vsi prepričani, da je reorganizacija gospodarsko upravičena in če pri tem ne bo občutka, da gre zgolj za administrativen poseg.

Glede predlagane reorganizacije bi bilo nujno proučiti realne možnosti za obstoj in uspešno razvijanje združene domačega podjetja, ki se bo, obremenjeno z več in manj rentabilnimi posloval-

nicami na območju občine, znašalo v precepu med »velikanom« PREHRANO in VELETEKSTILOM. Morda bi bilo smotnejše pripojiti posamezne poslovalnice obeh sedanjih podjetij h grostom, ki bi bili ekonomsko in organizacijsko sposobni dvigniti trgovino v črnomaljski občini na zaželeno raven. Pri tem ne bi kazalo zane-mariti trgovine izven Črnomelja, ki imajo majhen promet in ne morejo same kriti niti osebnih dohodkov. Pri reševanju tega vprašanja bi bilo dobro, ko bi se zgledovali tam, kjer imajo v odročnih podeželskih krajih trgovine odprte le dva do tri dni v tednu ter lahko tako en uslužbenec upravlja kar dve poslovalnici hkrati.

Nujno je treba upoštevati, da bo možno modernizirati trgovine izključno le z združevanjem razpoložljivih finančnih sredstev na področju komune.

—pb—

V bodoče rajši tako!

Po navadi je bilo tako, da smo se pri nas v Dragatušu na sestanke premalo pripravili. Doslej so bili sestanki še najbolj v kmetijski zadrugi, kamor je zmeraj prišlo dosti ljudi,

Kje je delež mladih?

Pred kratkim je bila v Črnomlju skupna seja obč. komiteja LMS in občinskega sindikalnega sveta. Pomenili smo se predvsem o udeleževanju mladih v organih samoupravljanja o proizvodnih konferencah, klubih mladih proizvajalcev in aktivih mladih zadrugarjev. Ugotovili smo, da je delež mladih v teh organih še vse premajhen.

S. D. (Opomba uredništva: prav bi bilo, ko bi v našem listu zvedeli kaj konkretnega o delu klubov mladih proizvajalcev v črnomaljski občini.)

Iz Črešnjevca pri Semiču

V počastitev dneva žena je mladina iz Črešnjevca pri Semiču uprizorila komedijo »Dr.«. Pred letom dni je bil v novem poslopju kmetijske zadruge določen prostor za prireditve, žal pa še ni urejen. Mladina je sama napravila za to predstavo začasn oter; material je dobila na posodo od gasilskega društva. — Če bi imela črešnjevska mladina urejen prostor za prireditve, bi naštudirala še več iger.

J. P.

NOVICE ČRNOMALJSKE KOMUNE

Obrt ali šušmarstvo?

Pomanjkanje nekaterih obrti je na področju naše občine prav pereče. Zlasti primanjkuje sodarjev, kovačev, kolarjev, zidarjev, pa tudi šivilj in krojačev. Pomanjkanje nekaterih obrti pa je krivo, da je pri nas v precejšnji meri razvito šušmarstvo.

Pričeli smo izvajati ostrejša ukrepe zoper zakonite obrtnike. Pri tem pa se poraja vprašanje, kako nuditi občanom potre-

obrtne usluge, brez katerih seveda ne gre. Po mnenju občanov bi bilo treba ustanoviti potrebne obrtne delavnice. To vlogo naj bi prevzela komunalna uprava, ki naj bi se ukvarjala izključno le z uslužnostnimi obrtmi in dejavnostmi, ne pa preraščala v gradbeno podjetje. Za gradbeno delo imamo že gradbeno podjetje, nimamo pa podjetja, ki bi opravljalo izključno komunalne usluge.

—pb—

V bodoče rajši tako!

pa tudi razprave niso bile brezplodne. Cutili smo, da bi morali vprašanja za zbor volivcev pripravljati odborniki z našega področja, saj ti najbolj poznajo domače probleme. Pred zborom volivcev bi morali biti prebivalci obveščeni o tem, kaj bodo na zborih razpravljali. Večkrat se je zgodilo, da so bili zbori slabo obiskani prav zaradi pomanjkljivih priprav.

Ubrali smo drugo pot. Ljudi smo najprej seznanili z vsebino občnega zbora in dvorana je bila polna. Gradnja šole, vodovod, zadružni dom — vse to je važno zanimalo in bili so zadovoljni. Govorili smo o tem, kako bomo čimprej zgradili šolo, napeljali vodovod in pri tem sami pomagali s prostovoljnimi de-

lom. Treba je poskrbeti za zadružni dom. Vzdrževanje stane, posebno še, ker prostori niso dovolj izkoriščeni. Dobro bi bilo, ko bi v njem začelo obratovati kakšno podjetje in bi tako rešili tudi problem zaposlitve ljudi. Mnogo jih je, ki iščejo službe drugod; ali ne bi tudi doma našli dovolj dela? Vaška pota bo treba popraviti... Pa še to in ono smo se pomenili na zboru volivcev. Povedali smo svoje želje in marsikaj obljubili, da bomo storili sami.

Ce bomo zmeraj enotni in nam ne bo vseeno, kako raste kraj, v katerem živimo, uspeh ne bo izostal in nič več nam ne bo treba tarnati, da se pri nas »nikoli nič ne naredi!«

S. Z.

KJE JE SVET POTROŠNIKOV?

Tudi v Črnomlju je bil ustanovljen svet potrošnikov, vendar pa še vedno ni zaživel. Potrošniški svet ima odgovorne naloge; ima pravico kontrolirati poslovanje trgovskega podjetja oziroma trgovine, poslovne knjige, poslovne prestore in blago. Svet je dolžan, da o zapazenih nepravilnostih obvesti pristojni državni organ.

Teh pravic pa se v Črnomlju žal ne poslužuje-

mo. Na sestankih vemo marsikaj povedati o tem, da so dobili v tej trgovini takšno blago, da v oni trgovini ali mesnici slabo tehtajo, da je tu slabo blago, tam pokvarjeno, tam dražje in podobno. Ukrepi inšpekcijskih organov imajo ob ugotovitvah takih nepravilnosti občutne posledice za trgovski podjetje. Marsikdaj bi se tem ukrepom izognili, če bi potrošniški svet pričel delati!

KMET IN ZADRUGA NAJ BOSTA ENAKOVREDNA PARTNERJA ZA POVEČANJE PROIZVODNJE

Bodo trgovci in mesarji še naprej edini gospodarji nad trgom v naši občini?

Kmetijska zadruga in kmet morata postati enakovredna partnerja v kmetijski proizvodnji in na trgu. Tako menijo kmetijski strokovnjaki v naši občini.

Člani kmetijske sekcije Društva inženirjev in tehnikov naše občine so nedavno na dveh sestankih več ur temeljito razpravljali o tem, kako povečati kmetijsko proizvodnjo, kako združiti naravne in ekonomske zmogljivosti zadruge in kmeta, da bi dosegla oba kar največji dohodek. Na zadnji sestanek so kmetijski strokovnjaki povabili tudi predstavnike občinskega ljudskega odbora in političnih organizacij. Sklenili so, da bo povezava s temi predstavniki tudi v bodoče stalna. Analizirali so dosedanje delo in ugotovili, da so na pravi poti.

Od šestih kmetijskih zadrug so v naši komuni osnovali eno zadrugo. Pred združitvijo se od teh nobena ni ukvarjala s kmetijsko proizvodnjo v pravem pomenu besede. Odkup kmetijskih pridelkov, pro-

daja reprodukcijskega materiala in škropljenje sadnega drevja so bile njihove glavne dejavnosti. S tem pa se kmetijska proizvodnja res ni mogla bistveno povečati. Tako so imele zadruge bolj značaj trgovin, ki pač odkupujejo in prodajajo, to, kar se na trgu dobi.

Agronomi so dobro vedeli, da tako ne bo šlo dolgo in so ubrali drugo pot. Težka je bila ta pot! Z buldozerji so se postavili sredi prostornih ravnin stelnjskih površin in osvajali nove površine. Delali so tudi v blatu, dežju in vetru, delovni čas ni bil omejen, honorarni ur niso poznali.

Njihov trud je rodil sadove. Danes imajo 470 ha obdelovalnih površin, na katerih so že hlevi za 1400 glav goveje živine. Računajo, da bodo že v kratkem redili 2300 glav goveje živine.

S tem pa še niso dosegli končnega namena, temveč ustvarili le trdne temelje za pravo sodelovanje

med kmetovalci in zadrugo. Zasebnemu kmetu bo zadruga lahko podaljšek lastne kmetije, kjer bo lahko prodal vse svoje pridelke, ne samo prašiča ali govedo. Tam, kjer se bo proizvodnja pri kmetu nehala, se bo nadaljevala v kmetijski zadrugi. Končni rezultat bo šel v korist obeh. Kaj je glavna ovira za dosego tega, se vprašujejo kmetijski strokovnjaki. Prav gotovo tisti, ki jim ni nič mar, kako bi v kmetijstvu z združenimi močmi čimveč ustvarili — trgovci. Odklanjamo vsako odgovornost za neuspeh v kmetijski proizvodnji, če bodo trgovci le v končni fazi partner kmetu, so poudarili na sestanku. Vprašamo se; kje pa so trgovci takrat, ko je treba nabaviti plemensko živino, škropiti sadno drevje, preorati stelnjike in obdelovati zemljo, ki jo kmetje zapuščajo? Kako naj dobimo 2.000 telet letno za pitanje na lastnem obratu, če bodo trgovci, zlasti pa mesarji, še naprej gospodar nad trgom v naši komuni! Sejme naj zamenjajo zadružni dogoni. »Kmet in kmetijska zadruga morata postati edina, enakopravna in soddgovorna partnerja za povečanje kmetijske proizvodnje!« so poudarili kmetijski strokovnjaki.

Jože Škof

V aprilu občni zbori občinskih svetov

Pretežni del občnih zborov sindikalnih podružnic je že opravljenih. Ugotovimo lahko, da so izvršni odbori podružnic letos izvedli priprave resne kot doslej, saj so povsod tam, kje imajo sindikalne podobore ali ekonomske

enote, pred občnimi zbori o gradivu razpravljali v nižjih sindikalnih enotah. Domala povsod so se zelo temeljito pogovorili o novem gospodarskem sistemu in delitvi dohodka ter tudi o poglobljanju neposredne demokracije v kolektivih in delavskem samoupravljanju. Veliko pomenijo poglobljene razprave o gospodarstvu v komuni in o problemih družbenih služb (šolstvo, zdravstvo), ki jih doslej nismo bili vajeni. Občni zbori občinskih sindikalnih svetov v aprilu bodo morali vso to problematiko razčleniti in ugotoviti, kaj so podružnice kot politična organizacija naredile v preteklem letu za poglobljanje neposredne demokracije in novega sistema, ter hkrati ugotoviti bodoče naloge sindikata.

OGENJ V BARAKI

Pretekli četrtek je v Kandiji blizu železniške postaje začela goriti lesena baraka, ki so jo uporabljali za skladišče. Zjutraj so se tam zbrali delavci in zakurili v peči. Ito so odšli, ognja niso pogasili. Ker dimnica ni bila pravilno nameščena, se je zaradi prehude vročine vnela stena, nato pa še ostali deli barake.

Gasilci, ki so kmalu zatem prispeli, niso imeli več kaj gasiti. Rešili pa so stanovaljske hiše, ki bi se zaradi vetra, ki je razpihoval ogenj, prav lahko vnele. Škoda je za okrog 141.000 dinarjev.

Pogorela baraka ni predstavljala kdo ve kakšne vrednosti, je pa lahko v svarilo. V Novem mestu je še veliko podobnih lesenih barak, v katerih ljudje tudi stanujejo. Zaradi tega ne bo odveč, če se enkrat poudarimo, kako važno je upoštevati navodila gasilcev.

Povečati bo treba število članov v SZDL

Pod okriljem občinskega odbora SZDL Črnomelj deluje 29 krajevnih organizacij, 13 podružnic in 15 sekcij. Na območju občine je 6178 članov SZDL ali 58 odstotkov vseh volilnih upravičencev. Omenjeni odstotek je vsekakor prenizek. Zato je treba čimprej izpolniti sklep zadnje občinske konference SZDL ter pridobiti vsaj 70 odstotkov vseh volivcev. V tem pogledu bodo morali največ napraviti na Belčjem vrhu, v Gribljah, na Vinici, v Rožnem dolu, Lokih in na Tančji gori.

● **TVD Partizan v Straži** namerava razširiti svoje dejavnosti. Na zadnjem običnem zboru so člani sklenili, da bodo začeli graditi štiristezno kegljišče, ki naj bi stalo ob Krki. Razen kegljišča bo v stavbi tudi okrepčevalnica.

● **Krajevni odbor se trudi**, da bi kmalu nabral dovolj sredstev za asfaltiranje ceste od železniške postaje do žage. Doslej sta za to največ prispevala Železniško transportno podjetje (4 milijone) in Novoles (1 milijon). Pričakujejo, da bodo sodelovala tudi ostala podjetja. Prav bi bilo, da bi bil ta razmeroma zelo kratki del ceste čimprej urejen, saj zdaj kvari celotno podobo Straže. Razen tega je posebno v jesenskih in zimskih mesecih otežkočen promet prav tam, kjer ga je največ.

● **Novolesov obrat v Straži** bo letos začel graditi nov blok za svoje delavce, en blok pa je že skoraj gotov. Novi blok bo stal blizu mostu in bodo v

njegovem pritličju uredili trgovski in gostinski lokal. Predvsem si Stražani želijo lepši in sodobnejši gostinski lokal, ker sedanji ne zadostuje več potrebam. Gost, ki hoče v sedanji gostilni kaj v miru pojedati ali popiti, se ne počuti ravno najbolje.

● **Prebivalci Straže in okolice** se že veselijo, da bodo dobili zobozdravnika, ki jih bo obiskoval dvakrat na teden. V hiši, kjer je zdaj zdravstvena postaja, bodo v zgornjih prostorih uredili zobno ambulanto, za katero je pripravljenih že precej sredstev. Tako bo znatno razbremenjena novomeška zobna ambulanta.

● **Na zadnjem zborovanju** sta se združili krajevni organizaciji SZDL iz Straže in Vavte vasi. Ker imata obe organizaciji enake naloge, je bila združitev popolnoma na mestu.

● **Mladinska organizacija v Straži** je pred nedavnim izvolila nov odbor. Spet bo zaživel marksistični krožek, za katerega je med mladino precejšnje zanimanje. Ustanovil so tudi šahovsko sekcijo in pridobili nov prostor za sestanke, ki ga bodo lahko uporabljali tudi ostale organizacije.

● **Predzadnja nedelja** je

Na ogledu v Škofji Loki

Vajenci lesnega oddelka novomeške vajevalne šole so pred tednom obiskali in si ogledali lesni kombinat »Jelovica« ter hkrati tudi mesto Škofjo Loko. V Novo mesto so se vrnili polni lepih vtisov, saj je bil izlet v Škofjo Loko lep, zanimiv, bogat in poučen.

● **Obisk** kolektiv tovarne »Krka« iz Novega mesta razveselil prebivalce Straže in okolice s komedijo »Poročil se bom s svojo ženo«. Gledalci so bili z obiskom zelo zadovoljni, saj je bila dvorana Zadružnega doma nabito polna ljudi. Stražani menijo, da bi bila dvorana še enkrat tako polna, če bi jih igralci ponovno obiskali. V Straži zelo manjka kulturnih prireditev in so prebivalci veseli vsake iskrice, ki posveti v njihovo kulturno temo. Veselijo se že tudi predavanj, ki jih bo v Straži organizirala ljudska univerza iz Novega mesta, na katerih se bodo se-

znali z marsičem, kar zadeva kmetijstvo, politiko, zdravstvo, gospodarstvo in drugo.

● **Poseben problem** tega področja je šola v Vavti vasi, kjer so samo štirje učilnice za več kot 360 učencev. Ker je pouk v tako težkih razmerah zelo problematičen, ljudje na zborih volivcev vedno zno-va izražajo željo po dograditvi novih učilnic. Ker bo za to treba precej denarja, šole letos še ne bo mogoče urediti. Morda bi se pa le dalo kje »stisniti« in najprej urediti šolo, ki kar kliče na pomoč?!

—db

Obračun novomeških gasilcev

Preteklo soboto so imeli novomeški gasilci letni obični zbor. Poročilo o operativnem delu gasilcev je prebral poveljnik Janežič, ki je poudaril, da je društvo zlasti lani krepko delalo. Zdej stoje v gasilski orodjarni kar trije avtomobili, društvo pa uporablja tudi avtocesterno, ki je sicer občinska lastnina. Gasilske naprave, aparati, brizgalne, leste, agregati z orodjem in priborom, cevi in drugo orodje je vredno nad 13 milijonov dinarjev.

Minili so časi, ko so se trudili, da bi dobili star vojaški avto za gasilsko vozilo. Danes ima društvo vsega precej, vendar še premalo. Manjka ročnih aparatov za gašenje lahko vnetljivih tekočin, več gumijastih tlačnih cevi, leste, reševalnih vrvi, aparat za oživiljanje, dihalni aparat, drsalni prt, motorna brizgalna in drugo. Razen tega je nezadovoljiva tudi oprema. Vse to bi nabavili, če bi imeli dovolj sredstev. Samo minimalni proračun je pokazal, da potrebuje društvo 3 milijone dinarjev.

Občinska društva se bodo v prihodnje oskrbovala iz občinskega gasilskega sklada. Prednost bodo imela društva v industrijskih sre-

diščih. Z reorganizacijo gasilskih društev je tudi v Novem mestu predviden gasilski center, ki bo v prvi vrsti skrbel za to, da se opremi.

Lanskoletni program je novomeško gasilsko društvo zelo uspešno uresničilo, za kar velja pohvaliti mladega poveljnika Janežiča. V tem času so zelo uspešno delali mladinci, ki so se izkazali na mnogih gasilskih tekmovanjih. Napredek je tudi zaradi tega, ker je društvo uvedlo dežurno službo. Brez večjega alarma so vsak večer pripravljeni štirje gasilci, da se odpeljejo na kraj požara. Lahko rečemo, da postaja jedro društva mladina, ki je že

velikokrat opravičila zaupanje starejših gasilcev.

V štirinajstih točkah je občni zbor potem nakazal prihodnje naloge, ki jih bodo opravili pod vodstvom novega odbora. Uspehi novomeških gasilcev so res vredni pohvale. Žal, da se o tem niso prepirali tudi predstavniki organizacij, ki se kljub vabilu niso udeležili običnega zbora.

Polde Cigler

N A S O B I S K

50 let — pod »napetostjo« ...

— Prvi električarski vajetro strokovnjak, ki je prete-

nec in pomočnik, ki se je izučil teden praznoval 50-letnico.

— Kako je bilo z elektriko 50 leti, ko sem bil star komaj 3 mesece, smo priromali v Novo mesto iz sončne Gorice in se naselili na Bregu. Postal sem prvi Brežan. Učil sem se v delavnici »Novobora«, družbe, ki je bila lastnica takratne lukenjske elektrarne. 1930. leta sem opravil pomočniški izpit, nato pa odšel v mojstrsko šolo v Ljubljani. Tudi potepal sem se po svetu, za kruhom, ker ga takrat ni

— Kako je bilo z elektriko 50 leti, ko sem bil star komaj 3 mesece, smo priromali v Novo mesto iz sončne Gorice in se naselili na Bregu. Postal sem prvi Brežan. Učil sem se v delavnici »Novobora«, družbe, ki je bila lastnica takratne lukenjske elektrarne. 1930. leta sem opravil pomočniški izpit, nato pa odšel v mojstrsko šolo v Ljubljani. Tudi potepal sem se po svetu, za kruhom, ker ga takrat ni bilo dovolj, na Breg pa sem se vedno rad vračal in še danes stanujem tu, — tako je za šegavo, zelo na kratko povedal svoj življenjski Milan Breščak, prvi dolenski elek-

bilo dovolj, na Breg pa sem se vedno rad vračal in še danes stanujem tu, — tako je za šegavo, zelo na kratko povedal svoj življenjski Milan Breščak, prvi dolenski elek-

— Pravijo, da si vnet lovec? — Lovci in ribiči! Rad grem v naravo. Najtežje ga sulca po vojni — 17 in pol kg je imel — sem uplenil v Krki, prav tako 3 kg težko postro; zajčkov je padlo veliko, 8 srnjakov v zadnjih treh letih in 152 kg težak divji prašič. Vendar divjad raje gledam kot streljam. »Abrahama« pravi ljudje petdesetletnici, veš, meni je pa bolj za šham,« je še pridelal smeja, ko sem se poslavljaj... M.

Novomeška kronika

■ **Prejšnji teden** so bili v Novem mestu po terenih zbori volivcev. Ponekod so jih drugje sklicali, ker so bili prvič zaradi slabega obveščanja premalo obiskani. Volivci so razpravljali o družbenem planu občine in o občinskem proračunu za leto 1962, razen tega pa so sprejemali dodatni občinski prispevek — 15 odstotkov, za katerega so ljudje povsod glasovali. — Predstavniki in zastopniki občinskega LO so odgovarjali na vprašanja in pripombe volivcev, obljubili so tudi, da jih bodo upoštevali. Zbori so na vseh terenih lepo uspeli, razprava pa je bila razgibana in res plodna.

■ **Kako to**, da telecij in svinjskih jeter, kakor tudi srca v naših mesnicah ni dobili? Redkokdaj je te vrste drobovina v prodaji. Mesarji se izgovarjajo, da vsa jetera pobere bolnišnica za svoje potrebe, razen nje pa še gostilne. V prodaji je le tu in tam kak kos jeter, ki ga sveda tako zmanjka. Marsikomu zdravnik predpiše, naj zaradi bolezni uživa čimveč jeter. Mar naj jih vsak dan hodi kupovat v Ljubljano, kjer jih je celo po samopostrežnih trgovinah dovolj?

■ **Novomeška podružnica upokojencev** je pripravila koncert mešanega pevskega zbora in Linhartovo Zupanovo Misko, s katerima so večer nastopili v DLP. Danes zvečer bo ponovitev. Popoldanske predstave ob 15. uri so za šolsko mladino, zvečer pa za ostalo občino. Koncert sta pripravila Boris Savnik — zborovodja in Ema Lapažnik, ki spremlja na klavir. Zupanovo Misko pa je režiral Polde Cigler.

■ **Preteklo nedeljo** je močan veter trgal plakat za oglasni desk na Cesti komandanta Staneta. Marsikdo, ki je videl ta čudni ples raztrganih kosov papirja, je pomislil, da bi bili plakati lahko bolj nalepljeni. Ni

lepo, da ne skrbimo za lepo podobo in čistočo mesta!

■ **»Pod Rdečim morjem«** je naslov predavanja, ki ga bo imel v ponedeljek, 26. marca, ob 18. uri v Domu JLA Jože Stirn, sodelavec Zavoda za raziskovanje kopnega in morja. — Zanimivo predavanje bo spremljano z barvnimi diapozitivi. Ljubitelji morja, vabljeni!

■ **Velik vrvež** in malo blaga je bilo minul ponedeljek na novomeškem živilskem trgu. — Največ je bilo jaje — po 18 do 20 din, prodajali pa so tudi regrat na merico po 50 do 60 din, motovilec na merico po 60 din, kisljo repo po 70 din kg, česen v glavicah po 20 din, mleko po 50 din, krompir po 30 din ter razna semena. Nekaj stojnic je bilo zasedenih z otroško konfekcijo, copatami, volnenimi izdelki, različni kipei, koraldami in ogrlicami vseh vrst ter umetnimi rožami.

■ **Gibanje prebivalstva**: rodilo so: Ara Jakobčič iz Skalickega 1 — dečka, Emilija Pleničar iz Trdinove 3a — deklco, Darinka Kolenc iz Trdinove 3c — deklco ter Jožica Pavlenič iz Kettejevega drevoreda 7 — deklco. — Porok in smrti ni bilo. — Ponesrečil se je Stane Blatnik, skladiščnik z Mestnih njiv, ki je padel z motorja in si poškodoval brado.

■ **Vandalizem vzdolž poti na Loko**. V soboto ponoči so doslej neznan zlikovec polomili več nekaj let starih dreves ob poti na Loko. Taki ljudje, ki ne spoštujejo dela ljudi, ki se trudijo za lepšavo našega mesta, niso pošten! Zlikovci, ki počenjajo taka pobošanja (mednje stečeno tudi uničevalce klopi v Ragovem logu), nimajo prav nobenega ponosa, pa tudi ne ljubezni do rodnega mesta. Če jih bodo pristojni organi izsledili, je treba njihova imena sporočiti javnosti! Za objestnost take mere ne more biti med nami prav nobenega prostora!

ŽIVAHEN PROMET IN NIŽJE CENE

19. marca je bil v Novem mestu sejem. Kmetje so v večjih in manjših kurnikih ponujali 890 prašičev, v starosti od šest tednov do šestih mesecev. Bilo jih je 890. Ko je bil sejem končan, je 284 kmetovalcev odpeljalo prašiče spet domov, ker jih niso prodali. — Promet je bil zelo živahen, ker pa ni bilo kupecv iz oddaljenih krajev in so barantali med seboj samo domačini, se je cena nekoliko znižala. Tokrat so prodajali prašiče po 5000 do 17.000 dinarjev.

Tri glavne dejavnosti AMD v Novem mestu

Pred nedavnim so na seji upravnega odbora AMD v Novem mestu na novo osnovali šolsko, gospodarsko, športno in propagandno komisijo. Komisije so ustanovili zato, da bi poživili in pravilno usmerili dejavnost Avto-moto društev. Na seji so govorili o organizaciji tečajev za soferje amatere, o društvenih izletih in podobnem. Tehtna je bila razprava o gradnji lastnega doma z avtomodom. V domu bi bile garaže, delavnice, učilnica, kabinet, pisarna in perišče za motorna vozila.

Kmalu za tem so o teh vprašanjih podrobno razpravljale komisije. Gospodarska komisija je podprla predlog upravnega odbora in že vložila prošnjo za dodelitev zemljišča v Smilheu, kjer bi gradili dom in avtomodom. Ker društvo že zdaj nujno potrebuje prostore, je gospodarska komisija sklenila poiskati začasno sobo. Ista komisija je razpravljala tudi o tem, kako bi nabavili še en tovornjak oziroma poltovornjak ter osebni avtomobil. Letos namreč pričakujejo, da se bo za izpite iz cestnoprometnih predpisov prijavilo od 500 do 600 tečajnikov, zato bi bilo osebno vozilo še celo potrebno. V prihodnje bi se izpopolnili strojni park; stara vozila bi prodali in polagoma nabavljali nova.

Šolska komisija je napravila podroben načrt o dejavnosti, ki zadeva njeno pristojnost. Tako bo organizirala tečaje za čeznočne predvojaške vožnje, izvedla več večernih in nedeljskih seminarjev, pripravila tečaje za mopediste in pomagala vsem podjetjem, ki bodo na lastno pobudo organizirala po-

dobne tečaje ter seminarje za svoje voznike. V programu ima tudi osvajanje debatnih skupin, in sicer po vrsti vozil: za mopediste, za motoriste in za avtomobiliste. Debatne skupine bodo obravnavale vprašanja, ki jih mora pozirati sleherni voznik motornega vozila. Na drugi strani bo šolska komisija skrbela za amaterski naraščaj ter bo v ta namen jačala in na novo ustanavljala prometne krožke v šolah.

Nemajhne naloge si je postavila športna komisija, ki je za letos pripravila kar sedem večjih prireditev. Tako se bo že 15. aprila pričel spomladanski kros z motornimi vozili. 13. maja bo športna vožnja, 10. junija pa se prične okrajna zvezdna vožnja. Prva terenska vožnja za ocenjevanje se bo začela 15. julija, še isti mesec pa bo ocenjevalna vožnja za ženske. Po daljšem presledku bo 16. septembra jesenski izlet z motornimi vozili v nemano, 7. oktobra pa bo izlet z dolocnim ciljem: vsakdo bo moral obiskati tovariša v drugem kraju.

Za dobro organizacijo vseh dejavnosti bo poskrbela propagandna komisija, ki bo hkrati uporabljala vsa sredstva za dobro in pravičeno propagando. Na vidnem mestu bo stala tudi oglasna omara Avtomoto društev, v kateri bodo interesi splošno obveščeni v de javnosti in vsem, kar jim bo društvo želelo sporočiti.

Osnovna skrb društva pa je nedvomno ta, da bo treba povsod, kjer so za to pogoji, ustanoviti krožke in sekcije AMD. Preprečevali naj bi vsakršno izkoriščanje ugodnosti, ki so jih velikokrat imeli začasni »člani« društva; ti so namreč bili v društvu le toliko časa, da so lahko opravili izpit in tečaj. V pravilniku, ki ga društvo zdaj še nima, pa bodo morale biti upoštevane tudi take reči. AMD je na dobri poti, kar lahko potrdi tudi z dosedanjimi uspehi.

Uspeh z združenimi sredstvi

nato pa še večji izvoz pohištva v inozemstvo!

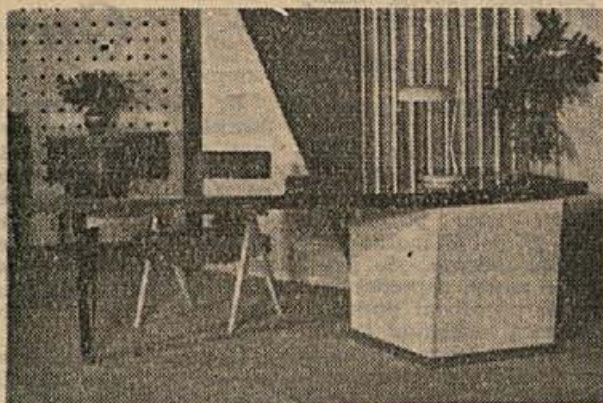
Poročali smo že, da je bilo v januarju v Sevnici posvetovanje direktorjev in organov delavskega samoupravljanja gospodarskih organizacij. Med drugim so razpravljali o investicijskih vlaganjih v letu 1962 in združevanju sredstev gospodarskih organizacij za investicijske namene. Ze takrat so predvideli, da bi bilo teh sredstev 81 milijonov dinarjev. Z načrtovo uporabo zbranih denarja bo omogočen hitrejši gospodarski razvoj sevniske komunne.

Omeniti moramo, da je samo za razširitev mizar-
ske produktivne zadruge namenjenih 50 milijonov dinarjev.

Zadruga je dosegla zadnja leta velike delovne uspehe. Prvotno je imela zaposlenih 60 ljudi, sedaj jih pa je že 180. V letu 1959

je znašal doseženi bruto proizvod 162 milijonov dinarjev, lani pa že 318 milijonov dinarjev. Za leto je kolektiv sklenil družbeni bruto proizvod povečati na 370 milijonov dinarjev. Sredstva iz družbenega sklada bodo kolektivu omogočila razvoj, komuna pa bo prikazala večjo lastno udeležbo pri razširitvi podjetja. Tako so dani vsi pogoji, da bo mizarški produktivni zadrugi dodeljeno investicijsko posojilo v znesku 287 milijonov dinarjev iz republiškega in sklada investicijskega sklada. Z razširitvijo obrata bodo pričeli takoj, ko jim bo posojilo dodeljeno. Računajo, da bo že naslednje leto končana izgradnja novega objekta. Številno zaposlenih se bistveno ne bo povečalo. Laže pa bodo takrat izvedli notranjo organizacijo dela in dopolnili tehnološki proces. Odpravili bodo tudi sedanjo pomanjkljivost obratnega transporta. Najvažnejše pa je, da se bo z izgradnjo novega objekta povečal bruto proizvod na

približno 700 milijonov dinarjev.
V mizarški produktivni zadrugi izdelujejo predvsem kvalitetno pohištvo za hotele, klube in državno reprezentanco. Ze dosedaj

Sevniška mizarška produktivna zadruga slovi po sodobnem in stilnem pohištvi, ki mu daje izredna kvaliteta še posebno ceno

so izvažali stilsko pohištvo v ZDA, Švedsko, Italijo in Austrijo. V zadrugo prihajajo vedno nova naročila iz inozemstva, pa vseh ne morejo izvesti. Če bo šlo vse po sreči, bodo drugo leto že zadostili vsem naročnikom. Zato je dodelitev posojila res nujna.

SEVNIŠKI VESTNIK

V nedeljo se začne TEDEN TISKA

Pod pokroviteljstvom predsednika občinskega odbora SZDL tov. Dušana Breliha. se bo v nedeljo dopoldne začel v naši občini TEDEN TISKA. Dopoldne bodo v raznih izložbah sevnških trgovin odprli razstave tiska, ob 10. uri pa se bo začel literarni nastop slovenskih književnikov v domu Partizana. Razstavi bosta priredili tudi knjigarna in občinska knjižnica, v Loki pa bodo organizirali razstavo o protestantizmu na

Slovenskem. Isti dan bo v Loki tudi predavanje o Trubarju in protestantizmu.

V četrtek, 29. marca, bo ob 19. uri v Partizanovem domu USTNI ČASOPIS, ki ga bodo priredili novomeški časnikarji skupaj z vodstvom krajevnih organizacij in LMS v Sevnici. — V nedeljo bo tudi v Trzinu odprta razstava tiska v šoli, združena s predavanjem. 30. marca bo predavanje v Krmelju, med tednom pa bo predavanje o tisku tudi v Sevnici. 31. marca popoldne bodo najboljšim pionirjem podelili nagrade za najbolj uspešne naloge.

Med tednom bo obiskala našo občino potujoča knjižnica MK. Predavanje o tisku bo tudi na Studencu.

Sestanki v kolektivih

Te dni so v Jugotranu, Kopitarni, Lisci in Mizarški zadrugi sestanki kolektivov, na katerih bodo razpravljali o povišanju in delitvi dopolnilnega proračunskega prispevka. — V predlogu je namreč, naj bi se prispevek povečal od sedanjih 5 na 15 odst. Od tega bi se najmanj 5 odst. porabilo za solstvo, ostalo pa za občinski proračun. Predlog bodo članom kolektivov tolačili člani plenuma občinskega sindikalnega sveta in člani zbora proizvajalcev.

S. Sk.

O načrtih LT v Sevnici

13. marca se je privikrat sestel novi odbor LT v Sevnici. Ko so bili izvoljeni predsednik, podpredsednik, tajnik in blagajnik, je odbor razpravljal o nalogah LT. Dejavnost LT bo treba poživiti zlasti na šolah in povezati delo s klubi in sekcijami. Šole bi potrebovale strokovnjake, zato bo morala LT prevzeti precejšen del odgovornosti, da sklepi ne bi ostali samo na papirju. Odbor je razpravljal tudi o radijskem oddajniku v Sevnici. Tam bosta pravzaprav dva oddajnika, montirali pa ju bodo, brž ko bodo dobili primeren prostor.

L. J. vi polovici aprila.

Sestanki krajevnih organizacij SZDL

Ta mesec potekajo sestanki 31 krajevnih organizacij SZDL, kolikor jih je v občini. Na njih obravnavajo spremenjeno delo krajevnih organizacij SZDL v smislu nove ustave, kadrovska in organizacijska vprašanja organizacij, podružnic in sekcij. Razpravljajo tudi o predlogu za uvedbo stalne dežurne službe v organizaciji. Sestanke obiskujejo člani kadrovske in organizacijske komisije ter sekretar in predsednik občinskega odbora SZDL.

Občinski odbor SZDL bo pripravil poročilo o delu v organizacijah, ki bo obravnavano na plenumu občinskega odbora SZDL. Plenum bo sklican v prvi polovici aprila.

V Loki primanjkuje vode. Vodovod, ki so ga gradili še pred vojno, ne zadošča več. Ker je pomanjkanje vode zlasti v poletnih mesecih, so zahteve ljudi, naj bi se vodovod povečal, še bolj upravičene. Lani so sicer začeli varčevati z vodo, vendar se stvar ni bistveno spremenila. Nujno je, da temu važnemu komunalnemu vprašanju polščeta rešitev krajevni odbor in Socialistična zveza.

Priznanje konfekciji »LISCA«

Na sejmu mode 1962 v Ljubljani je konfekcija »Lisca« iz Sevnice prvič razstavljala svoje izdelke. Obiskovalce sejma so njeni izdelki zelo pritegnili. — Upravičeno so ji bile podeljene tri zlate, ena srebrna in ena bronasta kolajna. Konfekcija »Lisca« je na sejmu mode sklenila tudi več komercialnih pogodb. Odslej nameravajo vsako leto razstavljati tudi na Zagrebškem velesejmu.

TRŽIČANI,

pred nami je občni zbor društva prijateljev mladine! Našim otrokom moramo nuditi vedro in brezskrbno mladost. To pa jim bomo lahko nudili le, če bomo nekaj storili zanje. Pridite, da se skupaj pomislimo, kako bomo rešili ta ali oni problem, ki se tiče naše mladine!

Prijatelji mladine so zborovali

8. marca je bil v Sevnici občni zbor Društva prijateljev mladine. V dvorani TVD Partizan se je zbralo precej članstva in gostov. Poročilo je prebral dosednji predsednik Klakovec. Govoril je o uspehih DPM in delu odbora. DPM je predvsem sicerbo za letovanja otrok, izlete, prireditve in kolonije. Pri organiziranju kolonij si je najbolj prizadevala Mira Mohor, ki je bila za svoje delo tudi odlikovana.

V razpravi so govorili o izgradnji družbenega centra v Sevnici. DPM ima nad dva milijona investicijskih sredstev. Občni zbor je potem podprl sklep zenske konference, da bi gradili otroški vrt in igrišče. Tud letos bo DPM pomagalo pri izvedbi Jugoslovanskih pionirskih iger, poleg tega pa bo organiziralo letovanja. Mladina, ki v JPI ne bo mogla tekmovali, bo imela več enodnevnih športnih pohodov. Vsekakor je potrebno večje sodelovanje članov z odborom in drugimi organi.

-an

Ne zapravljamo milijonov

Glede na članek, ki je pred nedavnim obravnaval nepravilnosti pri začetnih delih za asfaltiranje sevnške ceste, bi radi pojasnili, da ni vse tako, kot piše objavljeni sestavek. Ograje, podporni zidovi in žive meje se rušijo zaradi tega, ker bodo delali hodnik za pešce. Na južni strani ceste je več odcefov, zato tam hodnika ne bi bilo mogoče izpeljati. Razen tega je predvideno široko vozlišče pri sedanjem železniškem prehodu. Hkrati bo določena enotna ureditev obcestnih vrtov in ograj. Potrebna je tudi večja preglednost. Asfaltirana bo cesta od nadvosa v Šmarju do Valantove hiše. Asfaltirali bodo tudi odsek od Kopitarne. Skupaj bo asfaltiranih 1800 m ceste. Poleg tega bo napeljana moderna cestna razsvetljava s podzemnim kablom. Urejena bo kanalizacija, za kar je 4,5 milijona

na dinarjev prispevala vodna skupnost. Zaenkrat je odložena gradnja mostu v Šmarju, ker ni sredstev. Vsa dela, razen zemeljskih,

ki bodo veljala 36 milijonov dinarjev, bo opravilo Cestno podjetje iz Novega mesta.

- an

Priprave za Jugoslovanske pionirske igre v Sevnici

Odbor za izvedbo Jugoslovanskih pionirskih iger, ki mu načeljuje predsednik občinskega odbora SZDL Dušan Brelih, je že v januarju sestavil program iger. Program pa ne bo ostal samo na papirju, temveč bodo že v kratkem začeli ugotavljati dejansko stanje telesne kulture šolske in pošolske mladine v občini ter organizirati delovne akcije za izgradnjo novih športnih igrišč. Na vseh večjih šolah bodo ustanovili mladinska športna društva. Ugotoviti nameravajo tudi zdravstveno stanje mladine v občini in stanje šolskih mlečnih kuhinj. Po vseh šolah bodo učenci pisali naloge o pomenu telesne vzgoje, za učitelje telesne vzgoje pa bo organiziran poseben seminar. Za vse vodje krožkov za telesno kulturo bo organizirano 10-dnevno taborjenje. Ekipa mladincev in mladink se bodo udeležile pohoda »Ob žici okupirane Ljubljane«.

Se ta mesec bo izvedeno ob-

činsko šahovsko tekmovanje, aprila pa bo turnir v namiznem tenisu. Ekipa šol, družbenih organizacij, društev, ustanov in podjetij se bodo v maju udeležile dvodnevnega pohoda »Po poteh XIV. divizije« s ciljem na Bohorju. Isti mesec bo organizirano tekmovanje atletskega peterboja, ki se ga bodo udeležili mladinci osnovnih šol in zastopniki mladinskih organizacij. V počastitev 70-letnice rojstva maršala Tita bo v sevnški občini več lokalnih štafet.

Program Jugoslovanskih pionirskih iger se bo izvajal ločeno za zimske, spomladanske, poletno in jesensko obdobje. Za zimske obdobje je že izdelan poseben program, za ostala obdobja pa bo komisija za izdelavo programov v kratkem pripravila podrobne načrte. Delovne so tudi komisija za finančno in materialna vprašanja, propagandna in akcijska komisija.

D. K.

Posvet o reorganizaciji socialnega zavarovanja

Ker se približuje nova zakonodaja o socialnem zavarovanju, pripravljajo OO SZDL širši posvet o novih organizacijskih oblikah te službe in o ustanovitvi komunalnih zavodov. Na posvetovanju, ki bo konec tega meseca, bodo pretresli hkrati tudi probleme vseh služb socialnega zavarovanja, upoštevajoč lansko realizacijo skladov po posameznih komunah. S primerjavo med dohodki in izdatki skladov bodo ugotovili, v katerih komunah so ekonomske pogoji za samostojne zavode. Problem je treba resno pretresti že zaradi tega, ker imamo slabše izkušnje z reorganizacijo

komunalnih bank, ko so vse komunne ustanovljale svoje banke, zdaj pa vidimo, da to ni bilo najbolj gospodarno. Po osnutkih bi bilo najbolje, da bi vsaka komuna imela svoj sklad, zavodi pa bi bili medobčinski. Sredstva skladov bodo upravljali skupnosti zavarovancev.

Ne tarnajte, da iz vaše občine ni dovolj članov v komunskem glasilu! Raje se odločite in napišite primeren prispevek, ki bo koristil vsem občanom!

TREBANJSKE NOVICE

Izboljšajmo obveščanje!

Informiranje občanov o problemih komune je važna naloga Socialistične zveze. Če hočemo, da bodo ljudje odločali v korist vse komune, je nujno, da jim posredujemo dovolj podatkov, na podlagi katerih se lahko odločijo za najboljši predlog. Pred občane torej moramo položiti odprte karte, da bodo točno vedeli, koliko je sredstev, kaj se v okviru možnosti da narediti in kaj bi se dalo narediti z dodatnim prispevkom občanov, če se zanj odločijo. Vse to pa zahteva temeljite izračune in analize, do katerih bomo prišli le z analitično službo. Ker je pri nas nimamo, je naša naloga, da si jo organiziramo.

Letos je glede informativnosti občanov storjen določen napredek. Petletni perspektivni plan razvoja kmetijstva je bil predelan z vsemi občani. Odbori krajevnih organizacij SZDL so se sestali že trikrat. Kolektivni gospodarskih organizacij so od prvega do zadnjega sodelovali pri izdelavi plana razvoja podjetja. Krajevni odbori so prvič dali predloge glede razvoja krajevnih skupnosti. In končno je treba omeniti tudi komunisto glasilo, ki v znatni meri pomaga pri informiranju naših občanov.

Prav letošnji uspehi narekujejo, da moramo nadaljevati delo v tej smeri. Poleg pogostnejših zborov volivcev bo treba uporabljati še nekatere nove oblike: prirejati bo treba tribune občanov in debatne večere, izdajati bilten gospodarskih, političnih in drugih organizacij, organizirati razgovore z odborniki in več uporabljati radio.

Pri navedenem pa ni mišljeno obveščanje o že sprejetih in izvedenih sklepih, pač pa obveščanje, preko katerega zainteresiramo upravljavce, da se bodo lažje odločili za tisto, kar je v korist vse komune.

Stanovanjska zadruga »MOJ DOM« na Mirni pred novimi nalogami

Te dni je po kratkem zimskem premoru v naši zadrugi delo ponovno zaživelo. Imeli smo sestanek vseh članov — graditeljev stanovanjskih hiš, na katerem smo se temeljito pogovorili o bodočem delu in tudi sestavili program dela za tekoče leto. Seveda ta ni skromen, kajti prijavilo se je 7 novih članov — interesentov za gradnjo enodružinskih stanovanjskih hiš in celo dvojčkov, kar nam bo dalo precej dela preden bomo poskrbeli potrebna posojila in organizirali nabavo gradbenega materiala.

Letos nameravamo napolniti elektriko na gradbišče Roje in v že zgrajene hišice, urediti vodovod in kanalizacijo, zgraditi skozi naselje cesto ter opraviti še mnogo drugih del.

Delavski svet Tovarne šivalnih strojev »Mirna« nam je izpolnil željo, da bomo lahko izvršili vsa strojno obdelavo stavbenega pohištva na strojih, plačali bomo samo porabljeno električno energijo. Za to se delavskemu svetu in upravi tovarne najtopleje zahvaljujemo.

Štiri razstave tiska

V okviru prireditev ob letošnjem prvem TEDNU TISKA, ki bo trajal od 26. marca do 1. aprila, bodo v naslednjih dneh odprte razstave tiska v Trebnjem, na Mirni, Sentrupertu in v Mokronogu. 31. marca zvečer bo ustni časopis na Mirni, pripravljamo pa tudi več literarnih razgovorov z mladino in literarni večer za odrasle v Mokronogu. Ljudska univerza bo priredila štiri predavanja o tisku v Trebnjem, na Mirni, Sentrupertu in Mokronogu, vse šole pa bodo posvetile po eno uro pouka razlagi o pomenu tiskane besede in knjige.

ljujemo in želimo, da bi tudi v bodoče našli v takošnih dneh, ko bo na gradbišču postalo vse živo. Novim Na sestanku smo izvolili članom želimo, da bi se z komisijo, ki bo sestavila ravno tolikšnim veseljem kroniko razvoja stanovanj — lotili dela, saj je znano, da ske izgradnje »Moj dom«, vztrajnost premaga vse težave kar imamo že zbirko zanimivih fotografij.

Bomo na mokronoški postaji utonili v blatu?

Pred nedavnim sem se pripeljal z vlakom na postajo Mokronog. Ko sem izstopil, me je bilo groza, kajti pred mano se je od odcepa poti z glavne ceste

Obiščite zanimiva predavanja!

22. marca ob 18.30 bo dr. Robert Neubauer predaval v šoli na Catežu o »Zaščiti pred boleznimi«. Predavanje bo spremljano z diapozitivom.

Na Mirni bo 23. marca ob 19. uri predavanje o »Znanje političnih problemov«. Govoril bo Franc Markelj iz Ljubljane. Predavanje bo spremljano z diapozitivi. Naslednje predavanje na Mirni bo 27. marca ob 19. uri. Pod naslovom »Od Reke do Aten«. Predaval bo Nace Bukovec (barvni diapozitivi).

pa do postajnega poslopja in do skladišč razprostiralo ogromno blato. Potniki smo brodirali po blatu in iskali možnosti, kako bi se rešili brozge. Razumljivo je, da je vsak od nas odnesel s seboj precej blata na svojih čevljih za spomin.

Ali res ni nikogar, ki bi poskrbel, da se ta del ceste uredi? Ali nihče ne pomisli, kakšen vtis odnese tujec o nas vseh?

■ Avto-moto društvo v Trebnjem je organiziralo šoferski tečaj. Obiskuje ga 36 tečajnikov, pouk je 2 uri tedensko. Prihodnji teden bomo pričeli s praktično vožnjo, ki bo vsak dan.

Razveselite znanje in svoje v tujini z DOLENJSKIM LISTOM!

Stanovanjska izgradnja na Mirni obeta letos živahen napredek: nedograjene stavbe kličejo po obrtnikih, stanovalci pa že nestrpno čakajo na vselitev...

Naloge SZDL pri uvajanju socialističnih odnosov na vasi so zelo velike, velike zlasti pri nas, ker se ukvarja s kmetijstvom. Zadnji zbori občanov so potrdili, da je treba dati ljudem jasno perspektivo. Nihče ni bil proti osnovnim načelom petletnega razvoja kmetijstva, ki se izražajo v naslednjem:

— kmetijstvo je treba mehanizirati,

— zemljišče bo potrebno arondirati,

— kmetijsko proizvodnjo je treba specializirati.

Vsega tega pa seveda ne zmore vsak posameznik, pač pa je to možno le v okviru zadruga. Se pravi, da je možen napredek le v okviru pogodbeni proizvodnji med zasebnimi kmetovalci in zadrugo. Ravno tu pa čaka SZDL veliko političnega dela.

Krajevni odbori SZDL morajo tudi tisti, ki bodo stalno spodbujali zasebne kmetovalce v smeri nakaznega petletnega programa razvoja kmetijstva na eni strani, na drugi strani pa zahtevali vzgladno gospodarjenje od družbenih posestev od kmetijske zadruge pa uresničitev vsakršne pogodbe.

V zvezi z uvajanjem socialističnih odnosov na vasi pa se pojavlja še eno vprašanje — družbeni center. Z omenjenimi zahtevami kmetijstva se bo začel

tudi drug proces — proces krepite družbenih centrov in razseljevanje hribovskih in ostalih odročnih vasi. V naši občini ima pogoje za takšne centre le 12 krajev. Zato bo potrebno dobro premisliti, kje bomo vlagali sredstva za družbene pro-

store, opremo in ostalo, kar družbeni center mora imeti. V prostorih teh družbenih centrov naj bi se odvijale družbeno-politično in kulturno življenje. Tu naj bi se ljudje izobraževali in zabavali. Vsi vemo, da danes ni mogoče zbrati ljudi,

kot se je to dalo prvo leto po vojni; danes pridejo ljudje le, če jim pripravimo kaj zanimivega in še takrat v majhnem številu. Se pravi, da bomo morali delati z manjšimi skupinami ljudi v klubski obliki — v okviru sekcij.

Gasilci so zborovali

18. marca je imela trebanjska gasilska zveza svoj občni zbor. Prisostvovalo mu je 60 delegatov iz 26 društev, podpredsednik GZ LRS tov. Srečko Dimec, delegat OGZ Novo mesto tov. Jože Smodej ter štiri predstavniki občinskega ljudskega odbora v Trebnjem.

Iz poročil je bilo razvidno, da je bilo v letu 1961 v naši občini 15 požarov, ki so povzročili za preko 6 milijonov din škode. S svojo intervencijo pa so obvarovali preko 18 milijonov narodnega premoženja. Ugo-

tovili so, da povzročajo največ požarov še vedno malomarnost posameznikov, ki nečesto upoštevajo preventivnih ukrepov. Zato so sklenili, da bo v prihodnje prva naloga gasilcev poučevati ljudi o varstvenih ukrepih ter pregledovati stanovanjske hiše in druge zgradbe.

Mnogo je bilo govora tudi o združevanju gasilskih enot v večje gasilske centre, ki naj bi pripomogli do večje udarnosti operativnih enot. S skromnimi sredstvi, ki jih imajo na razpolago, pa bi smotrneje nabavljali

prepotrebno orodje.

Z odlokom občinskega ljudskega odbora je bil ustanovljen občinski gasilski sklad in imenovan prvi upravni odbor, ki bo pričel v kratkem delovati. S tem bo naše gasilstvo dobilo več sredstev, ki jih bo moralo koristno nalagati za ohranitev naših domov in drugih objektov. Kritično so premetrili tudi stanje v tovarnah in zahtevali izboljšanje tudi glede stroškovnega kadra, saj imamo vse premalo izšolanih podčastnikov, ki bi bili potrebni posebno v podjetjih.

Delegata iz Ljubljane in Novega mesta sta dala precej važnih napotkov za delo občinske gasilske zveze, posebno v letošnjem kongresnem letu. Na koncu so delegati izvolili nov upravni in nadzorni odbor ter delegate za kongres GZ LRS in za občni zbor okrajne gasilske zveze v Novem mestu.

Našim gasilcem želimo obilo uspehov v blaginjo naše občine in njenega prebivalstva.

Pavle Japelj

Dopisujte v TREBANJSKE NOVICE!

Ali želite povedati, kaj se je zgodilo v vasi? Želite morda pojasniti za nerešeno vprašanje?

Morda bi radi pohvalili pridnega sosedo ali delavca v podjetju?

POŠLJITE DOPIS — POROČILO na občinski odbor Socialistične zveze Trebnje, komisiji za tisk! Tako bodo vsi občani zvedeli za vsake tihdele v DOLENJSKEM LISTU — V TREBANJSKIH NOVICAH.

Zene se zahvaljujejo

Kakor po vseh večjih krajih naše občine tako smo tudi v Trebnjem proslavili 8. marec, dan žena. Krajevna organizacija SZDL v Trebnjem je pripravila bogato akademijo, kjer so sodelovali cecilari, pionirji, kvartet trebanjskih godbenikov in kvartet moškega pevskega zbora. Akademija je ob polnoštevni udeležbi zelo dobro uspela.

Zene Trebnjega in okolice izrekamo organizatorjem in vsem sodelujočim priznanje.

Marija Kozlevčar
Upravnica pošte Veliki
Gaber

Odlok o čiščenju in vzdrževanju manjših vodotokov na območju občine Trebnje

1. člen
Lastniki obrežnih zemljišč ob potokih in jarkih na območju občine Trebnje so dolžni čistiti struge ter gojiti na bregovih za njihovo varstvo primerno zarast.

2. člen
Kot manjši vodotoki (potoki in jarki) so določeni vsi vodotoki na območju občine Trebnje, razen reguliranega dela Mirne in Verjerce.

3. člen
V čiščenju strug, potokov in jarkov spadajo sledeča dela: posek drevja in grmovja ob brežinah, odstranitev nanesenega materiala (drevja, dračja, ipd.) ter odstranitev vodnega rastlinstva iz strug.

4. člen
Dela, navedena v 3. členu, morajo biti opravljena med 1. oktobrom in 31. majem vsakega leta, in sicer pod nadzorstvom, ki ga določi upravni organ občinskega ljudskega odbora.

5. člen
Krajevni odbori občinskega ljudskega odbora so dolžni prevzeti na svojem območju organizacijo izvedbe navedenih del, voditi

evidenco o vsakem lastniku pod točko 1. ter pravočasno ukrepati. Pooblašeni so pritegnili k delu tudi tiste lastnike, katerim potoki in jarki s poplavljanjem povzročajo škodo, ne glede na to, če imajo parcelo tik struge ali ne.

6. člen
Če lastniki obrežnih zemljišč ne bodo del, navedenih v členu 3 opravili v določenem roku, bodo to storili na njihove stroške organi Vodne skupnosti Dolenjske.

7. člen
Z denarno kaznijo do 5000 din bo kaznovan vsak lastnik obrežnega zemljišča, ki v predpisanem roku ne bo opravil del iz 3. člena tega odloka. Za prekrške iz prejšnjega odstavka se kaznuje pravna oseba z denarno kaznijo do 10.000 din. Poleg pravne osebe se kaznuje tudi njen predstavnik ali odgovorni uslužbenec z denarno kaznijo do 5000 dinarjev.

8. člen
Ta odlok začne veljati 8. dan po objavi v Uradnem vestniku okrajna Novo mesto.

Predsednik občinskega ljudskega odbora:
Ciril Bukovec

Potrošnikom v presojo

V eni izmed januarskih števil našega lista smo v seštevku »Sprašujemo, čemu tako?« obravnavali probleme izbire blaga v videmsko-krških trgovinah. Z vsebino članka naših bralcev nismo povsem zadovoljili. Potrošniki namreč še vedno menijo, da trgovska mreža še zdaj ni izčrpal vseh možnosti za zadovoljitev kupcev. Nekateri vidijo rešitev le v ustanovitvi še enega konkurenčnega trgovskega podjetja v Vidmu-Krškem. To so želje potrošnikov, vendar moramo pripomniti, da v Vidmu-Krškem že dobro leto obstaja poleg tr-

govskega podjetja »Resa« še trgovsko podjetje »Prometa«. Slednje se še ni moglo uveljaviti, ker nima primernih poslovnih prostorov. Končno pa je šele 16. marca prejelo od okroglega gospodarskega sodišča v Ljubljani sklep o razširitvi predmeta poslovanja na tekstilno, kratko in pleteno blago ter konfekcijo. Podjetje »Prometa« je letos tudi zaprosilo občinski ljudski odbor za investicijsko posojilo v znesku 3 milijone dinarjev. Posojilo bi uporabilo za preureditev poslovnih prostorov v stanovanjski zgradbi na Cesti krških žrtev 22. Marja še omeni-

mo, da zunanost stavbe ni mestu v ponos. Ze v uvodu smo omenili, da je v trgovinah izbira blaga nezadostna in kupca zato ne zadovoljuje. Zlasti pa ne zadovoljuje otroška konfekcija, saj izbire prav za prav niti ni! Zato se je kolektiv trgovskega podjetja »Prometa« odločil za ustanovitev posebne prodajalne za otroško konfekcijo. Kasneje namerava celo ustanoviti lastno šiviljsko delavnico za izdelavo konfekcije. To so v glavnem želje in načrti trgovskega podjetja »Prometa«, vendar bodo ti načrti uresničeni!

še takrat, če bodo dobili za-prošeno posojilo.

Trgovsko podjetje »Prometa« je še mlado. Iz majhnega podjetja »Tobaka« je postalo lani januarja že solidno trgovsko podjetje. Leta 1960 je kolektiv dosegel 353 milijonov dinarjev prometa, lani pa že 565 milijonov dinarjev. To pa je nedvomno velik uspeh podjetja, saj je znano, da tolikšen promet dosega le večja trgovska podjetja. Vse kaže, da se bo letos promet povzpela na približno 700 milijonov dinarjev. Podjetje ne bi zaprosilo za investicijsko posojilo, če ne bi pred nekaj meseci kupilo 3-tonski tovornjak, odkupilo upravne prostore, opremlilo dve svoji poslovalnici in preuredilo velik skladiščni prostor. Človek skoraj ne more verjeti, da se da skoraj iz nič toliko doseči. Delovni kolektiv pa s svojimi uspehi še ni zadovoljen. Domala na vsaki seji delavskega sveta razpravljajo o napredku v podjetju. Ta napredek ne bi koristil samo podjetju, temveč tudi gospodarstvu komunne, in potrošniku. Če je torej uspeh in napredek za-gotovljen, potem lahko trdimo, da bi se posojilo odloje-no, trgovskemu podjetju »Pro-meta«, bogato obrestovalo.

USPEŠNO DELO SINDIKALNE PODRUŽNICE TOVARNE PAPIRJA IN CELULOZE

Malokatera sindikalna podružnica v podjetju tako vestno spremlja probleme in uspehe kolektiva kakor podružnica tovarne celuloze in papirja v Vidmu-Krškem. Sindikat te tovarne tudi nenehno skrbi za življenjski standard zaposlenih. Tu je bilo že veliko storjenega, vendar namera-sindikalna podružnica še marsikaj napraviti. V svoj program je sidikalna podružnica vključila reševanje stanovanjske problematike. Trenutno prosi za stanovanje kar 89 zaposlenih. Centralna stanovanjska komisija v podjetju je zato že razpravljala o možnosti vključitve prosilcev v stanovanjsko izgradnjo. Tovarna je prejšnja leta zgradila nad sto stanovanj, od tega samo lani 16. V letošnjem letu je predvideno za stanovanjsko izgradnjo 50 milijonov dinarjev.

Tudi za prevoz zaposlenih iz oddaljenih krajev je preskrbljeno. Z avtobusi se vozi na delo 230 zaposlenih, z vlakom pa 27. Če prese-gajo stroški delavca za pre-voz 600 din mesečno, jim plača podjetje. Ti stroški znašajo približno 900 tisoč na mesec.

V janskim počitniški sezoni je v občinskem počitniškem domu v Poreču letovalo 397 članov kolektiva z družinami. Cena dnevni oskrbi v domu je bila 600 dinarjev. Vsakemu članu podjetja in svojcu je bilo dodeljeno 300 dinarjev regresa dnevno. Letos bo cena zvišana na 700 dinarjev. Da bi šlo na oddih čimveč zaposlenih, je sindikalna podružnica pred-lagala zvišanje regresa. Ta naj bi znašal za člane kolektiva z osebnimi dohodki do 20 tisoč dinarjev mesečno — 600 dinarjev dnevno od 20 do 30 tisoč — 500 dinarjev, od 30 do 40 tisoč — 400 in nad 40 tisoč dinarjev — 300 dinarjev. Za otroke do treh let bi se plačala četrtnina dnevnega regresa, od treh do desetih let pa polovica. Tudi za tiste, ki bodo letovali v drugih kra-jih, bodo veljali isti pogoji. Sindikalni občni zbor je predložil predsedstvu sin-dikalne podružnice o povečanju regresa potrdil.

Se veliko nalog izpolnjuje sindikalna podružnica v tovarni celuloze in papirja, nikoli pa ne zanemarlja skrbi za delovnega človeka.

D. K.

Iz Podbočja nam pišejo

● Letos so žene iz Podbočja posebno slovesno proslavile svoj praznik. V nedeljo, 11. marca, se je po-dolne zbralo v lepo okrašeni šolski učilnici nad 80 žena, ki so prisostvovali kulturnemu sporedu, ki ga je pripravila šolska mla-dina. Po proslavi je bila pogostitev, ki jo je pripra-vilo društvo mladine, sred-stva pa so prispevale žene same. Popoldne je minulo v

veselem razpoloženju. ● Pred nedavnim je bil na podboški šoli prijateljski šahovski dvoboj na 10 deskah, in sicer med pionirji domače šole in pionirji iz Leskovec. Naši pionirji so se ponovno odrezali in dosegli lep rezultat.

● Minuli četrtek je bil v Podbočju dobro obiskan zbor volivcev, na katerem sta zastopnika ObLO tova-riša Cimerman in Bevk tol-

mačila prisotnim družbeni plan in proračun občine. V živahni razpravi, ki je sle-dila poročilom, so vaščani nakazali številne vaške probleme. Upamo, da bodo vsaj nekateri s pomočjo ob-čine že letos rešeni.

● Pretekli petek je šol-ski mladini že drugič pre-daval priznani vrtnarski strokovnjak Jože Kregar iz Ljubljane. Otroci so z za-nimanjem sledili temi »Spomladi na vrtu«.

● Pred kratkim je bil v Podbočju debatni večer o političnih dogodkih doma in v svetu. To je bil že drugi tak večer. Izkazal se je kot dobra oblika dela, saj je bilo navzočih preko 60 vaščanov.

● V nedeljo, 18. mara, je imel v šoli predavanje znani psiholog univ. prof. Mihajlo Rostohar. Za preda-vanje je bilo med vaščani že prej precej zanimanja. Predavatelj je govoril o šolski dobi otroka, o temi, ki zanima vse starše.

—č.

Razgibana Kostanjevica

V zadnjem času je bila v Kostanjevici cela vrsta predavanj. Samo v mesecu februarju je Prosvetno druš-tvo »Ljube Košak« organi-ziralo skupno z Gorjupovo galerijo osem predavanj o likovni umetnosti od XIV. do XX. stoletja. Predavali so dr. Emilijan Čevc, Fran-ce Zupan, Anica Čevčeva, vsi umetnostni zgodovinarji iz Ljubljane. Zavod za pe-dagoško službo v Krškem je organiziral posebno pre-davanje o likovni vzgoji, in to za učiteljstvo iz Kosta-njevice ni bližnjih šol. Pre-daval je prof. Miro Kugler. V okviru izobraževalne sek-cije pri SZDL je Delavska univerza iz Krškega organi-zirala predavanje prof.

Kambiča o Slici, predava-telj Kregar je govoril o vrtu spomladi, univ. prof. dr. Mihajlo Rostohar pa je predaval o predšolskem otroku. Predavanj se ljudje udeležujejo z velikim za-nimanjem. Poleg tovrstnega izobraževanja je delavska univerza iz Krškega organi-zirala tudi v Kostanjevici tečaj za upravljavce na tem teritoriju, osnovna šola pa redno večerno šolo za odras-le. Več predavanj je bilo tudi iz kmetijstva, kar so organizirali preko tukajšnje kmetijske zadruge.

Jubilej senovških pevcev

Pestra razprava na zborih občanov

Te dni potekajo zbori občanov, ki jih sklicujejo krajevne organizacije Soci-alistične zveze delovnega ljudstva. Dosedanji zbori občanov so bili sicer slabo obiskani, vendar je bila razprava na njih zelo bo-gata. Obravnavali so druž-beni plan in proračun ob-čine za leto 1962.

Epidemija gripe v Vidmu-Krškem

V zdravstvenem domu v Vidmu-Krškem so nam po-vedali, da je v zadnjih dneh obolelo večje število ljudi za gripo. Uprava teh-niške srednje šole v Krškem je bila primorana ce-lo začasno zapreti šolo, ker je zbolelo skoraj polovico dijakov.

Na osnovni šoli v Krškem in na Zdolah je bilo nekaj obolelih mumpsu. Zdravniki imajo te dni pol-ne roke dela.

Novi servisni delavnici stanovanjske skupnosti

Pred kratkim sta se pri-ključili stanovanjski skup-nosti čevljarska delavnica in krojaška delavnica »Kroja«. Poslovali bosta še naprej v dosedanjih pro-storih.

V soboto, 17. marca, je slavil moški pevski oktet Svobode na Senovem 10-let-nico obstoja. Številni ljubitel-ji lepega petja in prijatel-ji senovških pevcev so napolnili ta večer dvorano, kjer je bil koncert, ki so ga izvajali jubilarji, mladinski pevski zbor s Senovega in moški pevski zbor DPD Svobode-Brestanica. Član upravnega odbora Svobode Tone Pleterški je v po-zdravnem nagovoru pod-črtal delo in uspehe okteta, ki je pel že širom po Slo-veniji. Poudaril je njegovo veliko zaslugu za načrtno gojitev petja, za vzgled mladim, ki so vključeni v mladinski pevski zbor. Ok-tetu in vodji Janezu Zupan-čiču sta čestitala in izročila priznanja tudi predsednik občinskega sveta Svobod

Videm — Krško Matko Mat-jan.

Mogočno je donela pesem 95-članskega mladinskega zbora; pesmi so bile skrbno nastudirane, izbor širok: narodne, umetne, domače in tuje pesmi, ki so osvaja-le. Navdušil je tudi zbor iz Brestanice. Vsako pesem so poslušalci nagradili s to-plim aplavzom. To je bil večer, ki ga poslušalci s Senovega in iz bližnje oko-lice ne bodo kmalu pozabi-li. To je bil večer, poln doživlja, bila je manife-stacija, ki je znova potrdila

bogastvo amaterizma, voljo do dela, izredno kvaliteto in hvaležnost publike, ki zna ceniti lepo.

Izpiti na Senovem

28. februarja so bili na Se-novem izpiti za motoriste. Od 71 kandidatov izpita ni opravi-lo 18. Komisija za mopedi-ste pri Avto-moto društvu v Krškem je 15. marca ponovno omogočila opravljanje izpitov vsem, ki so prvič pri izpitu padli. Razen enega so vsi do-bili potrdilo o znanju promet-nih predpisov.

Razprava na občinskem odboru SZDL

14. marca je bila seja ob-činskega odbora SZDL. Udeležil se je tudi se-kretar okrajnega odbora SZDL Miro Gošnik. Druž-beni plan in proračun obče-ne za leto 1962 je tolmačil Stane Nunčič. V živahni razpravi so odborniki pred-lagali, da bi se moralo ne-kaj ukreniti proti pretirna-nemu povečanju žag — ve-neciank. Dogajajo se pri-meri nenačrtnega izkorišča-nja gozdov, s čimer se dela gospodarska škoda. Urediti bi bilo tudi problem zapi-slitve žena. Trenutno je v občini preko 300 žena, ki bi se rade zaposlile. Zato naj

bi se organizirala dela na domu, kar bi znatno pripo-moglo k rešitvi zaposlitve žena v občini.

Misliti je tudi na zaposli-tev mladine s podeželja. Konfekcija naj bi razširila dejavnost z uvedbo pogod-benega sodelovanja s kakš-nim podjetjem. Pri gradnji objekta za drugi papirni stroj je zaposlenih večje število delavcev. Po dogra-ditvi pa bodo ostali brez zaposlitve. Zato je občinski odbor SZDL predlagal, naj bi na njihovo zaposlitev mislili že sedaj.

Na seji je bilo nadalje ugotovljeno, da je precej

zemljišč splošnega ljudske-ga premoženja neevidenti-ranih. Do tega je prišlo po reorganizaciji krškega okra-ja in poznejšega prenosa dokumentacije iz Trbovelj v Novo mesto. Da bi bila omogočena načrtna kmetij-ska politika v občini, je nu-jno napraviti točno evi-denco o zemljiščih SLP. Dogajajo se tudi primeri, ko zasebni kmetovalci od-dajajo zemljo v najem in s tem zavirajo razvoj kmetij-skih zadrug. Odborniki so predlagali, naj bi se v takih primerih postopalo po za-konu.

Občinski odbor SZDL je

glede razvoja obrti zavzel stališče, da je treba upošte-vati potrebe nekaterih vrst uslužnostnih obrti na pode-želju. Za razvoj in udržitve-teh obrti naj bi ObLO vodil pravilno davčno politiko. Na večjih središčih v občini naj bi se udrdila socialistič-na obrt. Glede socialnega zavarovanja kmetov je bilo predlagano, naj bi se pri-spevek za kmetijsko zava-rovanje v bodoče plačeval po katastrofskem dohodku in ne več po številu oseb. Vsi so namreč smatrali, da bi bil tak sistem plačevanja pravičnejši.

D. K.

Besede in obljube niso zdravilo

Kje je mesto kulture in prosvete v našem okraju? Kaj smo napravili za izobraževanje in prosvetljanje ljudi, koliko kulturnih dobrin jim nudimo? Ali bomo kdaj lahko govorili o kulturno razvitem področju? Koliko časa bomo še mižali ob resnih problemih, ki ponekod povzročajo že pravo nerazpoloženje, ki so odgovorni za kulturno-prosvetno dejavnost? — Taka vprašanja so na skupni seji 14. marca načeli tudi člani svetov za solstvo in kulturo pri OLO v Novem mestu. Po več kakor šesturni seji sta oba sveta načela vrsto vprašanj in ugotovila, da sta pravzaprav razpravljala o podobnih stvareh že mnogokrat, le da so bila vprašanja postavljena ob drugačnem času.

V času, ko ugotavljamo nenehni razvoj gospodarstva, sta kultura in prosveta neobogljenska. Deset let gospodarskega napredka skorajda pomeni deset let zastoja kulturno-prosvetne dejavnosti. Kultura in prosveta sta nekje pri dnu tiste posode, iz katere se je razraslo močno drevo gospodarstva. Gospodarstvo smo zalivali bolj, kulturo in prosveto manj. Razlika v rasti je preočitna.

Večkrat slišimo tega ali onega kritizirati, češ da je kultura zato tako nerazvita, ker zanjo ne skrbijo dovolj močno, ki so poklicani urejati probleme. Ostre besede lete na pristojne svete pri občini ali okraju, češ: »Lahko bi bilo drugače, če bi se za to stvar zavzeli, oni na okraju. To bi imeli, dobili, uporabili, če...« Cestokrat se razburjajo tudi ob malenkostih. Že nekaj mesecev pa bi je plat zvona za solstvo. Gospodarstveniki računajo, iščejo, vrtajo, odskritej del tu, del tam, samo da bi zbrali sredstva. Toda glasovi — nemalo jih je iz vrst ljudi, ki o problemih kaj malo vedo — hočejo večkrat prevpiti pojasnila o težavah. Kritike se ponavljajo.

Kaj naj bi se s pristranskim govorenjem doseglo, pustimo zdaj ob strani. Vprašali bi se le, ali se je napravilo tisto, kar se je dalo narediti. Če stvar zadeva svete za kulturo in prosveto, potem lahko mirne vesti rečemo, da so ti organi svojo nalogo zadovoljivo opravili. Navedenja dejstev, da je to res, menda ni potrebno, saj so se člani okrajnih svetov na skupni seji zelo čudili, češ: »Delamo in se sestajamo, pravih rezultatov pa ni.« In res ni ustreznih zaključkov. Koliko problemov so že obravnavali in jih predlagali za sejo ljudskega odbora, vendar odborniki niso mogli glasovati niti z »da« niti z »ne«, ker so bile seje ljudskih odborov prenatrpane ali

pa so bili problemi tako »nepomembni«, da se ni splečalo vznemirjati odbornikov. Iz tega sledi, da pa le ni bilo narejeno tisto, kar smo pričakovali.

Pri čem smo? Bržčas pri ugotovitvi, da se kultura in prosveta utaplja v na videz nerešljivi problematiki. Potreben bi bil skromen splav, da bi ju lahko potegnili na kopno. Da, vsaj na kopno, da bosta izven nevarnosti! Potem bi bila prva naloga, da ju spravimo na zeleno vejo, kjer naj se razcvetita in bogato obrodit.

Bogdan Borčić: BARBA IVE

Z drugimi besedami bi to povedali: poiskati je treba vsaj toliko sredstev, da bi lahko kultura in prosveta okrevale. Gospodarstveniki, oblastni organi in pristojni svetj iščejo sredstva vseh psov, vse sklade so že »obrnili« in odprli skorajda že vse predale. Nič čudnega ni, če sta okrajna sveta — Svet za prosveto in Svet za kulturo — videla rešitev v tem, da bi začeli zanemarjati nekatere negospodarske dejavnosti in njihova

sredstva vložili v kulturno-prosvetno rast. Tako gledanje na problem je, seve, preveč enostransko, zato sta omenjena sveta zaključke svoje seje preko komisije posredovala na seji Sveta za družbeni plan in finance, ki je zasedal naslednji dan in proučil vse predloge...

Na splošno velja, da sta kultura in prosveta slabo investirani dejavnosti. Proračuni so okrnjeni, želje pa neizpolnjene. Postavljeni smo torej v položaj, da nam je vse, kar se predstavi kot »nepotrebno zlo«, kislo jabolko. Nihče vanj ne ugrizne rad. Morda je prav zato spodbudna vztrajnost in prizadevnost ustreznih svetov, da v boju za uveljavljanje kulturno-prosvetne dejavnosti še nista položila orožja, ampak sta se še zavestneje odločila razpravljati o problemih, svetovati in predlagati, kaj je treba storiti, da bomo doživeli uspeh.

Samo besede in obljube odgovornih organov, da se bo stvar že začela urejevati, ko bo čas in dovolj sredstev za to, torej še niso zdravilo. Ne smemo dovoliti, da bi izgubili, kar imamo; če pa ne bomo napravili vsega, kar lahko storimo, se prav lahko zgodí, da prepotrebne stavbe kulture in prosvete še lep čas ne bomo dogradili. To pa ne bi bila najboljša legitimacija za naše gospodarjenje.

Upajmo, da bodo naši za to področje pravo besedo in oceno tudi odborniki obeh zborov OLO na sobotni seji, ko bodo odločali o letošnjem razvoju našega okraja.

Bo do revije res vse pripravljeno?

Na seji pripravljalnega odbora za republiško dramsko revijo, ki bo od 7. do 12. maja v Novem mestu, so pretekli petek pregledali doslej opravljeno delo. Člani odbora so skupaj s predstavniki republiškega sveta Svobod razpravljali predvsem o adaptaciji dvorane oz. odra v novomeškem Domu ljudske prosvete. Medtem ko teko druge priprave zadovoljivo, vse kaže, da za obnovo dvorane oz. odra ne bo dovolj sredstev. Potrebno bi najmanj 5 milijonov dinarjev, ki pa jih verjetno ne bo mogoče zbrati. Predstavniki nekaterih novomeških kolektivov so že pred tedni obljubili pomoč, vendar so doslej odgovorila samo sledeča podjetja:

NOVOTEKS bo prispeval za oder novo prvo zaveso, vredno približno 500.000 din. Obrtna zbornica 50 tisoč dinarjev, Zelenina 200.000 din, medtem ko je SGP Pionir obljubilo izvršiti raznih del v vrednosti pol milijona dinarjev. Tu je še obljuba ObLO za pol milijona dinarjev. Nekatera novomeška večja podjetja so medtem poslala tudi že negativne odgovore.

Na seji so zato sklenili, da bodo najprej uredili avlo doma: prestavili bodo blagajno, uredili garderobo in prenovili tlak v avli. Izboljšali bodo tudi svetlobna telesa za dvorano oz. oder. — Prostori za posvetovanja udeležencev dramske revije so zagotovljeni, prav tako prehrana in prenočišča za goste.

Na seji smo tudi zvedeli, da cene vstopnic na reviji ne bodo pretirane: za popoldanske predstave od 60 do 120 din,

za večerne predstave pa od 80 do 150 din. Proračun stroškov za revijo še ni vsklajen, vendar upa okrajni svet Svobod in PD na pomoč okrajnega odbora SZDL.

Od 20. do 28. aprila bo v Krškem okrajna revija kulturne dejavnosti, na kateri bomo videli letošnje najboljše dramske skupine amaterjev našega področja. Zaradi velikega zanimanja za tovrstne prireditve pa bi kazalo prirediti v večjih središčih okraja tudi nekaj gostovanj amaterskih družin, ki bodo nastopale v maju na republiški dramski reviji. Na seji so o tem razpravljali in lahko upamo, da bodo tudi gledalci izven novega mesta med 7. in 12. majem lahko videli v svojih krajih nekaj najboljših slovenskih amaterskih skupin.

Dragoceno darilo kostanjeviški šoli

Pred nedavnim je inž. STANE TONEJC poklonil Gorjupovi galeriji v Kostanjevici knjižico kostanjeviškega rojaka — pesnika JOZETA CVELBARJA, v kateri je rokopiis 29 Cvelbarjevih pesmi, poleg tega pa dve pesnikovi fotografiji iz dijaških in vojnih let ter dvojce miniaturnih akvarelov. Te drobne stvarce so edini spomini, ki jih ima kostanjeviška šola v svoji zbirki, šola, ki je dala pregledaj umrlemu pesniku in slikarju osnovno znanje. Iskreno se zahvaljujemo tovarišu inž. TONEJCU za razumevanje in naklonenost, ki jo je pokazal s tem darilom tako šolski mladini, kot rodnim krajem Jožeta Cvelbarja.

Božidar Jakac: slikar in kipar Jože Gorjup, črna kreda, 1927 (Iz Gorjupove galerije v Kostanjevici na Krki)

Listi iz jugoslovanske grafike

(Ob novi razstavi v Kostanjevici na Krki)

Pretekli petek je bila v Kostanjevici odprta razstava jugoslovanske grafike. Na razstavi je 88 del, ki so jih ustvarili jugoslovanski umetniki, in sicer 31 po številu. Razstavljene umetnine je omogočilo to pot Moderna galerija v Ljubljani, uvodno besedo in spremstvo pa je imela Melita Stele, kustos Moderne galerije. Otvoritvene slovesnosti se je udeležilo več kot sto ljudi, med njimi so bili poleg stalnih obiskovalcev — domačinov tudi razni drugi kulturni in javni delavci iz Krškega, Brezice, Novega mesta in Ljubljane.

Dela, ki jih srečujemo na tej razstavi, so vrhunske stvaritve naših reprezentativnih umetnikov izpred nekaj let in so prestala strokovno kritiko doma in v tujini, saj je ta kolekcija doslej prepotovala dober del sveta od Japonske do Amerike in so bila nazadnje razstavljena v Varšavi. Povsod so bila deležna laskavih priznanj.

Kostanjeviška razstava je postavljena po republikah. Na prvem mestu so slovenski umetniki Riko Debenjak, Božidar Jakac, Tone Krallj, Vladimir Makuc, Miha Maleš, France Mihelič, Marjan Pogačnik in Marko Sedej, katerim se pridružujeta tudi naša domača umetnika Miro Kugler in Vlado Lamut. Hrvate zastopajo Kosta Anđelić, Radovan, Marjan Detoni, Albert Kinert in Josip Re-

stek. Srbe predstavljajo Stojan Čelić, Boško Karanović, Milivoj Nikolajević, Mihajlo Petrov, Mladen Srbinović in Lazar Vujaklija, katerim se pridružuje še Crnogorec Mario Mascarelli. Vlado Lamut se ob tej priložnosti predstavlja z dvema deloma. Prvi list je ena izmed številnih variant teme »Brst«. Značilna Lamutova linija se je tu nekako umirila, dognala. Ob tem delu je prav tako variantna »Cer ob Sutjeski«, prefinjena akvatinta, ki je izgubila vse odvise nadrobnotosti, katere so v litografski obdelavi istega motiva nekoliko motile.

Miro Kugler je razstavil dve stvaritvi: »Lov« in »Vrbe«. Obe deli kazeta Kuglerjevo iskranje lastnega izraza, kazeta zrelo osebnost, ki ve, kaj hoče, osebnost, ki se je otresla v svojem boju za poenostavljanje vseh nadrobnotosti. Motiviko svojim stvaritvam išče v okolju, v katerega se je zasiljal, saj je spodnji tok dolenjske Krke v njem spet dobil novega pesnika.

Razstava »Listi iz jugoslovanske grafike« v Kostanjevici pa ima razen ostalega še eno posebnost, ki je ne kaže prezreti. Melita Stele je v uvodni besedi razložila pojav tovrstne umetnosti pri Jugoslovanih od začetkov do danes, osvetlila je tri poglavitna likovna središča: Ljubljano, Beograd in Zagreb ter vlogo nekaterih osebnosti, ki imajo največje zasluge za

razvoj te umetnosti pri nas. Se posebej se je ustavila pri našem rojaku mojstru Božidarju Jakcu, ki je utemeljitelj slovenske grafike, saj je tako s svojimi mojstrovinskimi kot organizacijo prispeval bistven, pionirski delež na tem področju.

Ob otvoritvi te razstave je izšel tudi lečen prosppekt z reprodukcijo Jakcovega lesoreza »Po festivalu«. Razstava je odprta vsako nedeljo dopoldne, občinstvo iz drugih krajev pa si jo lahko ogleda ob vsakem času.

V pripravi je nova razstava grafike, ki bo prikazala mlajšo generacijo in bo med njimi še tretji slikar, ki živi pri nas — Bogdan Borčić.

Nastopilo bo 18 kandidatov

Na javni mladinski oddaji »Pokaži, kaj znaš!« ki bo v soboto, 24. marca, ob 20. uri v dvorani kina »Krke« v Novem mestu, bo nastopilo 18 mladincev, ki so prejšnjo nedeljo zadovoljivo opravili preizkušnjo. Poslušalci bodo tako videli in poslušali znane pa tudi neznanе talente iz vsega okraja. Vabljeni!

ANDREJ IN KATJA

Odlomek iz knjige Jožeta Dularja: ANDREJ IN KATJA, zgodba iz okupirane Ljubljane — Dogaja se od 29. januarja do 13. septembra 1943. leta — Izdala Dolenjska založba v Novem mestu.

Črto je odrinil tovariša in pogledal skozi razpoko ob žlebu na cesto. Kar je videl, res ni obetalo nič dobrega.

Vojaška tovorna avtomobila, ki sta se ustavila na ovinku, sta bila prazna. Pred njima sta stala šoferja s puškama v rokah. Od vojakov so štirje na ovinku zaprli cesto, medtem ko so bili drugi že razporejeni po pločniku. Malo za sosednjo hišo je bila vrsta sklenjena.

Črto je vedel: preiskava! Le to se mu je zdelo čudno, da je tokrat zajela tako ozek prostor.

»Nekoga iščejo,« je zašepetal vznemirjeno.

»Pa menda ne naju?«

»Nič ne vem. Beli so med njimi.«

»Če sva izdana?« je zaskrbelo Andreja. Napeto je prisluhnil korakom in tujim klicem spodaj na cesti.

»Vrag si ga vedi! Dol ne moreva.«

»Ko bi bila le pet minut prej končala tisk, pa bi bilo vse dobro.«

»Zdaj je, kar je,« je suho odvrnil Črto.

»Ko bi imela vsaj primerno skrivališče ali pa zvezo s sosednjim podstrešjem!« je rekel Andrej.

»Dosti nama ne bi bilo pomagano. Najbrž bodo tudi tam preiskovali.«

»Torej nama preostane le beg po strehi?«

»Ali pa dimnik.«

»Dimnik?«

Nato molk. Zunaj se utrgajo glasovi. Na podstrešju je zathlo in soparno. Vroče poletno sonce je pošteno razgrelo strešno opeko.

»Po strehi bo bolje. Skozi okence tik ob žlebu, nato na sosednji previs...« je naglo razlagal Andrej.

»Če naju zapazijo, naju sestrele.«

»Bolje je, ko da se zadušiš v dimniku.«

Andrej ni odgovoril. Hitro je stopil v bunker in ugasnil pretejoletko. Nato si je oblekel suknjič in potikal revolver v žepu. Vse je bilo v redu.

»Jaz izginem po strehi, ti pa stori, kakor veš.«

»Se bunker morava zamaskirati,« je dejal Črto.

Naglo sta ga zadelala z zaboji, košarami in raztrganim posteljnim okvirom.

»Kakor sem rekel: jaz pobegnem po strehah,« je znova dejal Andrej: »Tu me prav gotovo ne bodo dobili.«

Molk. Oba sta prisluhnila. Nekje daleč je bilo čuti ropot tramvaja in lupov avtomobila. Da, nekje je teklo življenje, tu v ozkem, zastraženem prostoru pa je obstalo. Pred naparjenimi laškimi brzostrelkami je zahrbtno stopala smrt.

Skozi odprto okno v bližnji hiši so se utrgali tuji glasovi. Potem

je mednje planil dolg, zategel ženski jok. Trenutek nato so se na sosednjem podstrešju okraj stene zaslišali koraki. Potem je nekdo sunil med steklenice.

»Tu so!«

Andrej je skočil k podstrešnemu okencu. Zavihtel se je na zaboj, da bi se skozi ozko lino potegnil na streho.

Komaj pa je pokazal glavo skozi okence, jo je že naglo potegnil nazaj. Na sosednjem mostovžu je stal na preži laški vojak.

Zdaj jima je preostala samo še zadnja rešitev: dimnik.

Andrej je zmeden obstal. V senčih mu je butalo in znojne kaplje so mu stopale na čelo. Na sosednjem podstrešju so premetavali vseprek, da se je lomilo in hreščalo. Pa tu, pod njima? Kaj ni slišati korakov po stopnicah?

»V dimnik!« je vzkliknil Črto. Odprl je železna vrata in Andrej se je naglo potegnil v kamini. Topel, zadušljiv dim mu je prvi hip skoraj vzel sapo. Z rokami in hrbtom se je uprl ob ozke stene in se obrnil navzgor. Enkrat, dvakrat, trikrat... Za vrat so se mu usule saje.

»Više se potegni!« je zašepetal Črto, ko se mu je Andrej za silo umaknil nad glavo. Nato se je še sam naglo spravil v črni lijak in priprl vrata.

Bil je že zadnji čas, zakaj nekje prav blizu so se zaslišali glasovi. Vzpela sta se po kamini. Z rokami, nogami, hrbtom...

»Hitro še malo navzgor in potem obmiruj, da naju ne zaslišijo,« je pritaženo dejal Črto.

(Konec prihodnjic)

Vsaka mati mora vedeti

Otroci se zelo radi igrajo z vrstniki iz sosesčine. Večkrat pa se zgodi, da staršem ni všeč družba, v katero zahaja njihov otrok. Pri tem mnogokrat grešijo, ker pred svojimi otroki preveč očitno kažejo, da jim nekdo iz te družbe ni všeč in da otroku branijo hoditi s tistimi, ki si ga je sam izbral za »kolega«.

Uredimo otrokom v stanovanju kotiček, ki bo samo njihov!

Uredimo otrokom v stanovanju kotiček, ki bo samo njihov!

SEM PRIJETEN GOST?

Kadar gremo na obisk k novim znancem, nam je navadno nerodno. Ne vemo, o čem naj bi govorili in kako naj se obnašamo, da bomo na gostitelja napravili kar najboljši vtis.

Predvsem — bodimo naravn! Ne delajmo se »imnitne« in učene, pač pa neprisiljeno kramljajmo o vsakdanjih rečeh. Kdor rad govori in mu, kot pravimo, »nikoli ne zmanjka štrene«, mora paziti, da ne bo ves čas sam govoril. Novi znanci vas bodo zelo slabo ocenili, če boste že prvič začeli pogovor takole: »Ali ste že slišali, da se Kranjčeva tepeta?« Ali pa: »Pehančičev Luka ima novo ljubzen, pa kakšen je!« Načrtite pogovor o otrocih, o knjigah, o zadnjem filmu, ki ste ga gledali, ali o tem, kako preživljate prosti čas itd.

Ce vam gospodinja kaj poudari, iz vljudnosti poskusite, nikoli pa ne pospravite na hitro jedi s krožnika ali pijače iz kozarca! Prav je, da gospodinja pohvalimo. Tudi otrokom posvetimo nekaj ljubeznivih besed. Zamerili pa nam bodo, če bomo do-

jenčke odpavali in silili majhne otroke, da nas bodo poljubljali.

Ce naletimo pri znancih na osebo, ki je še ne pozna-

mo, se moramo sami predstaviti, če tega ne stori gospodinja. To je kaj preprosta reč. Takole jo izpeljemo: ponudimo roko, rekoč:

»Pripovedovanje« z jedilnim priborom v rokah ni dokaz lepega vedenja!

»Midve se pa še ne pozna, meni je ime Vera Gorenc.« Nato nam bo tudi neznanica povedala svoje ime. Ko pridete na obisk, sežite v roko vsem, ki so prisotni, ko pa odhajate, je dovolj, če se poslovite sa-

Ce smo povabljeni na obisk, bodimo točni!

mo od gospodnje, ostale pa samo pozdravite.

Morda je pogovor prav živahno stekel in se dobro počutite, vendar se morate kot olikan človek najkasneje v eni uri in pol posloviti. Danes, ko vsi tarnamo, da nam manjka časa, in ima vsak dovolj dela, je več kot preveč, če smo gostiteljem ukradli urico časa.

Krompir — malce drugače

Krompir s sirom: 3 dkg masti, 3 dkg prekajene slanice, čebula, česen, 1,5 kg krompirja, sol, četrti kg paradižnika ali malo masla, zelen peteršilj ali drobnjak, 5 dkg sira.

»KONTRA FER«
tablete za
preprečevanje
nosečnosti

Že pred dvema letoma so na ginekološki kliniki v Beogradu končali s preizkusom novega sredstva za preprečevanje nosečnosti; to so »Kontrafer« tablete. Uporaba teh tablet je zelo preprosta, njih učinek pa se kaže že po petih minutah. »Kontrafer« tablete so popolnoma neškodljive za organizem, razen tega pa zanesljivo sredstvo za preprečevanje nosečnosti. Vsaka žena pa se mora zavedati, da je vse odvisno od tega, če zna zaščitno sredstvo pravilno uporabljati. Priporočamo ženam, naj obiščejo kontracepcijsko posvetovalnico, kjer bodo dobile natančna navodila za uporabo in tudi zdravniški recept. V lekarni imajo na razpolago škatlice po 20 tablet, ki stanejo 248 din.

Na masti razpustimo kocke slanice, prepražimo sesekljano čebulo in česen, dodamo olupljen in na kocke zrezan krompir in sol, prilljemo malo vode in dušimo. Ko se krompir že skoraj zmehča, mu primešamo olupljen in zrezan paradižnik ali maslo. Kuhano jed premešamo s sesekljanim zelenjem peteršilja in z naribanim sirom.

METLIKA: malo sredstev, a uspešno delo!

18. marca je bil občni zbor občinske zveze za telesno kulturo v Metliki. Stevilna udeležba članov in gostov je povedala, da so na dnevnem redu zelo važna vprašanja. Zveza prednikov poročilo je omenilo, da je bilo za telesno kulturo v občini zelo malo sredstev, od tega je imela zveza le 176.000 dinarjev. S temi sredstvi je lah-

ko pomagala društvom Partizana v Gradcu in Metliki ter šolskemu športnemu društvu v Metliki. Ljubitelji športa v občini tudi nimajo primernih igrišč. Velja pa omeniti, da kljub temu športna dejavnost še ni zamrla. Za velik uspeh Metličanov prav upravičeno štejemo srečanje s športniki iz Ozlja.

Vsekakor so osnovni pogoji za razvoj telesne vzgoje dobra igrišča. To omenjamo predvsem zato, ker so za primerno razvedrilo začele skrbeti tudi sindikalne podružnice delovnih kolektivov. Vsi diskutanti so menili, da bo treba v prihodnje zbrati več sredstev za telesno vzgojo, pri čemer ne bodo smele izostati investicije za športne objekte in druge naprave. Govorili so tudi o skladu za telesno kulturo, ki bi ga ustanovili pri OBLO.

Preden so izvolili nov odbor, je zastopnik okrajne zveze za telesno kulturo zaslužnim članom občinske zveze podelil priznanja republiškega Partizana. Na koncu je bil sprejet obširen delovni program, ki ga bodo izvajali skupaj z odborom za Jugoslovanske pionirske igre.

Na vrsti so občinske zveze

Občnega zbora občinske zveze za telesno kulturo Crnomelj, ki je bil pretečel teden, sta se iz okrajne zveze udeležila Jože Matič in Franc Segedin.

Predsednik Janez Viškovč je v poročilu prikazal delo zveze ter hkrati opozoril na mnoge težave. Mladina kaže mnogo zanimanja za šport, vse premalo pa je razumevanja in moralne pomoči za delo športnih organizacij. Športni objekti so slabo vzdrževani in oskrbovani, občinska zveza pa je prejela za delo vseh športnih organizacij le 700.000 din dotacij. Lani so se razvile domala vse panoge: nogomet, kegljanje, strelstvo, rokomet in društva Partizana. Lani začete delavske športne igre obetajo dobiti letos večji obseg, zato naj občinska zveza tu kar največ pomaga. Razen tega bo treba razširiti delo športnih organizacij, skrbeti za kvaliteto in množičnost v »letu telesne kulture mladosti«, organizirati več tekmovalnih in bolj skrbeti za telesno vzgojo v šolah, saj je le-ta zelo zanemarjena.

V razpravi so kritično ocenili odnos odgovornih do športnega dela (kljub vabilom se ni občnega zbora udeležil noben predstavnik političnih organizacij in občine) in ugotovili, da je vzroke za slabe uspehe v precejšnji meri treba iskati prav tu. Občinska zveza je mlada organizacija, zato toliko bolj upravičeno pričakuje pomoč družbe. Poudarili so, da bi mnogo zalegla tudi moralna pomoč, če že za materialno ni v komuni osnove. Primer, ko so zavrnili prošnjo TVD Partizan za prostor, katerega je bilo društvo pač upravičeno pričakovati, ker je poleg športnega igrišča, in ta prostor raje dode-

lili za garaže, pa je dokaz, da občinska zveza ne more pričakovati niti moralne pomoči. Zadeva je toliko bolj žalostna prav zato, ker bi Crnomelj moral biti središče telesne kulture v Beli krajini, pa se je ta primer dogodil prav v Crnomlju!

Turnir mest v Žalcu

Turnirja so se udeležile reprezentance 24 slovenskih mest. V predtekmovalju je reprezentanca Novega mesta dosegla v svoji skupini drugo mesto za Jesenicami, Crnomelj pa je bil sedmi. V drugi skupini je zmagal Maribor, v tretji pa Ljubljana. V tej skupini je reprezentanca Vidma-Krškega dosegla 4.-5. mesto, Brežičani pa so osvojili 6. mesto.

V finalnem delu tekmovalja je nastopilo 12 reprezentanc. Odlično pripravljena reprezentanca Maribora je že v začetku premagala Ljubljano in si zagotovila prvo mesto. Za ostala mesta se je bila težka borba. Novomeška reprezentanca, ki se je edina od reprezentanc mest našega okraja uvrstila v finale, je zato imela težko delo, toliko bolj, ker je nastopala brez rezerve. Četrto do peto mesto, ki

ga je osvojila, predstavlja zanj prav lep uspeh. Pri tem naj omenimo, da je moštvo Jesenic, s katerim deli mesto, moštveni prvak LRS. V medsebojnem dvoboju so celo zmagali Novomeščani s 3,5:2,5. Tudi moštvo Domžal je bilo visoko poraženo, kar s 4,5:1,5, kakor tudi Kranj s 5:1, Koper 5,5:0,5 itd. Ljubljaničani pa so z mnogo sreče zmagali s tesnim rezultatom 3,5:2,5.

Novomeško reprezentanco so sestavljali: Skerij, Radovanovič, Sitar, Penko, Kranjc in Gajski. Najuspešnejša igralca sta bila Penko na četrty in Gajski na šestdeski, ki sta dosegla 14 točk od 18 možnih.

Končni vrstni red v finalu: Maribor 50,5, Ljubljana 48, Celje 44, Novo mesto in Jesenice 37, Domžale 35, Slovenj Gradec 30,5, Murska Sobota 29, Ptuj 27,5, Kranj 20, Koper 19,5, Hrastnik 18.

V tolažilni skupini (13.-24. mesto) je zmagala reprezentanca Vidma-Krškega z 39 točkami pred Velenjem (37), Kamnikom (31,5), Zalcem (31), Brežicami (30,5) itd. Slavko Sitar.

EKSPLOZIJA POŠKODOVALA DECKA

13. marca se je težko poškodovale 10-letni Alojz Skušek iz Mirne vasi pri Trebelnem. V roki mu je eksplodirala vzglavna kapica. Deček je ostal brez prstov na levi roki, poškodovan pa je tudi po obrazu.

Tekmovanje strelskih družin se nadaljuje

V prvi skupini so se pretekli teden srečale naslednje strelske družine: SD Pionir : SD Boris Kidrič 2:0 (661:0), Milan Majcen : Svoboda 2:0 (1602:1512), Novoles : Trebnje 0:2 (1635:1727), »13. maj« : Metlika 2:0 (1601:1435) in Celuloza : Zelnjčar 2:0 (1728:1631).

Vrstni red po VII. kolu: Celuloza 11.993, Krogov, Pionir 11.887, Zelnjčar 10.689, »13. maj« 9944, Trebnje 9533, Novoles 10.398, Svoboda 10.345, Metlika 8997, Milan Majcen 6976, SD Boris Kidrič 1401.

Vrstni red v drugi skupini po VII. kolu: Borac 10.983, Krogov, Mekronog 10.771, Elektro 10.488, Suhor 10.551, Vinko Paderšič 9606, Bršljin 8990, Zadržnik 1218, Brunsice, Curile, Sevnica: brez točke.

Komisija za sprejemanje in odpovedovanje delovnega razmerja pri podjetju

»JUGOTANIN«
Sevnica
razpisuje

prosto delovno mesto
šefa obratovnega knjigovodstva

Pogoji: samostojna moč z ESS in prakso v obratovnem ali finančnem knjigovodstvu ali samostojna moč z dolgoletno prakso v obratovnem ali finančnem knjigovodstvu. Nastop službe takoj ali po dogovoru. Osební dohodek po pravih podjetja oz. po dogovoru. Samska soba je zagotovljena.

TAPETNIK v Novem mestu vam nudi

Obrtna delavnica »TAPETNIK« Novo mesto, Cesta talcev 1 — pri Košaku, ima na zalogi vsakovrstne prevleke za avto sedeže v vseh barvah: za avto Fiat 600, Fiat 1100, DKW, BMW in za vse ostale avtomobile. Prevleke izdeluje po vaših željah iz pralnega blaga, sukna, vinila in raznih kombinacij. — Imamo na zalogi moderne kovinske fotelje z mizami raznih oblik. Izdelujemo vseh vrst zavese za zatemnitev, kakor tudi dekorativne zavese; vedno imamo na zalogi kar-nise iz bele kovine, Kavče, fotelje in otomane lahko dobite iz zaloge ali po naročilu, kakor tudi vseh vrst žimnice. Sprejemamo tudi črke.

Kljub temu, da je že pomlad, nam bo takle doma narejen pulover iz precej debele volne še vedno prav prišel. Obležemo ga lahko za v službo, nosimo pa ga tudi k hlačam za izlete in šport.

OBVEŠČAMO

CENJENE ODJEMALCE, DA SE JE

AVTOTRGOVINA V VIDMU-KRŠKEM
združila

Z UVOZNIŠTIM IN TRGOVŠKIM PODJETJEM

SLOVENIJA AVTO V LJUBLJANI

Odslej bomo poslovali kot poslovalnica podjetja SLOVENIJA AVTO LJUBLJANA ter bomo omogočali nabavo vseh vrst tovornih in osebnih avtomobilov, avtobusov, motornih koles, dvokoles in vseh vrst nadomestnih delov.

NAROČNIKI: pri vsaki spremembi naslova nam javite svoj prejšnji in novi naslov!

TEKSTILNA TOVARNA

»SUKI-O«

ZAPUZE na Gorenjskem z obratom Jurjevica na Dolenjskem

priporoča svoje znane kvalitete izdelke, kot so volnene, česane in mikane tkanine za ženske in moške obleke, plašče, kakor tudi vedno bogato izbiro volnenih odevi.

